

ContComp

הרצאות, קונצרטים ורב-שיח בנושא קומפוזיציה בת-זמננו

עודד זהבי

אלון שב

יעל ברולסקי

Jean-Pierre Collot

ראובן סרוסי

Stefan Prins

עודד גייצהאלס

Vladimir Gorlinsky

אנסמבל ניקל

אסף תלמודי

יובל שקד

ענבל גוטר

Vykintas Baltakas

ימים א'-ג', 18-20 במאי 2014 באוניברסיטת חיפה

בית הספר לאמנויות
החוג למוסיקה

ContComp

הרצאות, קונצרטים ורב-שיח

בנושא קומפוזיציה בת-זמננו

ימים א'-ג', 18-20 במאי 2014, באוניברסיטת חיפה

עיצוב גראפי של כריכת התכנייה: מרינה בוגייב

עורך התכנייה: יובל שקד

תכנית הכנס

יום ראשון, 18.5.2014

הרצאה 11:45-10:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

ולדימיר גורלינסקי (Vladimir Gorlinsky): My music

הרצאות 13:45-12:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

אלון שב: "וזמן עתיד אצור בזמן עבר" – עיון באופרה 'יוסף ואחיו' (2011) מאת עילם רותם
אסף תלמודי: "אדמכונה אדמנגינה" – האקלינג ביולוגי-טכנולוגי במוסיקה הניסיונית החדשה

קונצרט 15:45-14:15, אודיטוריום הכט, מגדל אשכול

אנסמבל ניקל

יצירות מאת ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis), רפאל סנדו (Raphaël Cendo) וסטפן פרינס (Stefan Prins)

הרצאה 17:45-16:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas): אורובורוס (Ouroboros) – סטרוקטורה מעגלית ומחזור של חומר במוסיקה שלי

קונצרט 19:45-18:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, אולם 207

יעל ברולסקי, כינור; עודד גייצהאלס, כלי-נקישה

יצירות מאת פייר בולז (Pierre Boulez), לוצ'נו בריו (Luciano Berio), וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar), דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura), יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis) וכרמל רז

יום שני, 19.5.2014

הרצאה 13:45-12:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

סטפן פרינס (Stefan Prins): Introduction to my work and aesthetics

קונצרט 15:45-14:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, אולם 207

ראובן סרוסי, גיטרה – "מוסיקה לגיטרה בחמישים השנים האחרונות"

יצירות מאת אבל ארליך, בנג'מין בריטן (Benjamin Britten), טריסטן מיראי (Tristan Murail), חוזה מריה סאנצ'ס-ורדו (José María Sánchez-Verdú) ויאיר קלרטג

הרצאה 16:15-17:45, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

ראובן סרוסי:

טלור (Tellur) לגיטרה (1977) מאת טריסטן מיראי – דוגמה מוקדמת לתפיסה ה"ספקטראלית" במוסיקה באמצעות כלי לא אופייני

הרצאה 18:15-19:00, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

ענבל גוטר: החלל המוסיקלי כמארג של צירי ניגוד ביצירותיה של קאיה סארייהו

קונצרט 19:30-21:00, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, אולם 207

ז'אן-פייר קולו (Jean-Pierre Collot), פסנתר – "טקסטורה"

יצירות מאת הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen), ויקינטס בלטאקס, קלוד דביסי (Claude Debussy), ג'ונתן הארווי

(Jonathan Harvey), פביו נידר (Fabio Nieder), אלכסנדר סקריאבין (Alexandre Scriabin), סלבטורה שארינו

(Salvatore Sciarrino), קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen) ויובל שקד

יום שלישי, 20.5.14

הרצאה 10:15-11:45, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

ז'אן-פייר קולו: Does a performing musician of contemporary music have the right to play rubato?

הרצאות 12:15-13:45, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

עודד זהבי: *Spiral 1* (1987) מאת צ'ינרי אונג (Chinary Ung)

יובל שקד: *Still*, קונצ'רטו לכינור (2011) מאת רבקה סונדרס (Rebecca Saunders)

רב-שיח 14:15-15:45, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

קומפוזיציה בת-זמננו – דיון בהשתתפות אורחי הכנס והקהל

מנחה: יובל שקד

ולדימיר גורלינסקי (Vladimir Gorlinsky):

My music

In the lecture I will discuss the spatial aspect in my music, and the idea of randomness in counterpoint: How independent processes combine in time. Moreover, I will talk about games as a major aspect of my creativity: How to create rules and special situations so that musicians can live in a music performance and not just play.

אלון שב: "וְזָמַן עֲתִיד אֲצֹר בְּזָמַן עֶבֶר" – עיון באופרה *יוסף ואחיו* (2011) מאת עילם רותם
אסף תלמודי: "אדמכונה אדמנגינה" – האקינג ביולוגי-טכנולוגי במוסיקה הניסיונית החדשה

ד"ר אלון שב (אוניברסיטת חיפה):

"וְזָמַן עֲתִיד אֲצֹר בְּזָמַן עֶבֶר" – עיון באופרה *יוסף ואחיו* (2011) מאת עילם רותם

סוגיית ה"כתיבה בסגנון..." היא מהקשות והבעייתיות בהוראת הקומפוזיציה, ובהוראת המוסיקה בכלל. יכולת החיקוי הסגנוני, שנתפסת לרוב כיכולת טכנית מבורכת בשנות לימודו של המלחין ושעליה שוקד התלמיד לקומפוזיציה במשך תקופה ארוכה ועמוסה, נחשבת עם סיום פרק הלימודים למעשה מסוכן החותר תחת אידיאל המקוריות והנאמנות לקולו האישי של המלחין. שניות זו מקורה בסוף המאה ה-18 עם השינויים שהביאה הפילוסופיה הרומנטית באופן שבו נתפס המלחין בתרבות המערב, בשינויים החברתיים שהביאה איתה המהפכה הצרפתית, ובשינויים שחלו באופן הכשרתם של מלחינים עם הקמת הקונסרבטוריון המודרני. עילם רותם (נולד ב-1984), מלחין, נגן צ'מבלו וזמר באס, הוא מהכישרונות הבולטים כיום בתחום המוסיקה המוקדמת. אנסמבל "נביאי הקווינטה" (Profeti della Quinta) שהקים, ושמבוסס בבאזל, שוויץ, זכה בפרסים יוקרתיים, מקליט בקביעות, ועורך מסעות קונצרטים ביפן, צפון אמריקה ובכל רחבי אירופה. לצד עבודתו כמבצע (וכפי שהוא טוען – כחלק בלתי נפרד מעבודתו כמבצע) רותם גם מלחין יצירות עבור ההרכב, ואלו כתובות בסגנון המוסיקה האיטלקית של המאה ה-17. היצירה בה תעסוק הרצאתי היא הגדולה והתובענית ביותר שכתב רותם עד כה – האופרה "יוסף ואחיו" לטקסט הלקוח מספר בראשית ומושר במקור העברי.

בחוברת הנלווית להקלטת האופרה (Pan Classics PC10302) מכנה רותם את סוג העשייה המוסיקלית הזו "מוסיקה-מוקדמת-חדשה" (New-Early-Music). שליטתו של המלחין בתחביר המוסיקה של המאה ה-17 היא ללא דופי והופכת את יצירתו למקרה

קיצון של כתיבה סגנונית. הרצאתי תציג את היצירה; תנסה להאיר, לצד ההיבטים ההיסטוריוציסטיים שבה, גם את ההיבטים המודרניסטיים שהיא טומנת בחובה; ותנסה לבחון אותה לאור חלק מהטיעונים המועלים על-פי רוב כנגד יצירות הכתובות "בסגנון". בדבריי אציע לאמץ את *יוסף ואחיו* לא רק כיצירה חדשה ומרגשת המפגינה יכולת הלחנה גבוהה ביותר, אלא גם כהזדמנות לחשוב מחדש על אותן תפיסות רומנטיות שהתקבעו בעולם המערבי בנוגע למושגי יסוד בחיים המוסיקליים (יצירה, מלחין, ביצוע, מקוריות וכו').

אסף תלמודי (אוניברסיטת חיפה):

"אדמכונה אדמנגינה" – האקינג ביולוגי-טכנולוגי במוסיקה הניסיונית החדשה

מזה כמה עשורים, עם ההתקדמות הטכנולוגית והאסתטית במוסיקה הניסיונית והנגישות ההולכת וגוברת של טכנולוגיה חדשה, עוסקים מלחינים יוצרים בשבירת הגבולות בין הביולוגי, הטכנולוגי והמוסיקלי. ההרצאה תציג דוגמאות מההיסטוריה של התהליך הנ"ל, וכן חידושים טכנולוגיים מהזמן האחרון שהופכים את שבירת הגבולות הזו לנגישה לכל מלחין בחדר העבודה הביתי.

15:14-15:45, אודיטוריום הכט, מגדל אשכול

קונצרט

קונצרט מס' 7 במסגרת סדרת הקונצרטים האוניברסיטאית תשע"ד (2013/14)

אנסמבל ניקל:

פטריק שטאדלר (Patrick Stadler), סקסופון; בריאן ארכינל (Brian Archinal), כלי-נקישה; רטו שטאוב (Reto Staub), פסנתר; ירון דויטש, גיטרה חשמלית

סטפן פרינס (Stefan Prins): *Flesh+Prosthesis #1* לסקסופון, לכלי-נקישה, לפסנתר ולאמצעים אלקטרוניים (2013)

רפאל סנדו (Raphaël Cendo): *Faction* לגיטרה חשמלית, לכלי-נקישה ולפסנתר (2011)

סטפן פרינס: *Fremdkörper #2* לסקסופון, לכלי-נקישה, לפסנתר ולאמצעים אלקטרוניים (2010)

ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis): *P.S.* לסקסופון סולו (2010)

סטפן פרינס: *Piano Hero #1* לכלי-מקלדת, לאמצעים אלקטרוניים ולווידאו (2012)

סטפן פרינס (Stefan Prins): *Flesh+Prosthesis #1* לסקסופון, לכלי-נקישה, לפסנתר ולאמצעים אלקטרוניים (2013)

"Sonically speaking, the posthuman era is not one of disembodiment

but the exact reverse: it's a hyperembodiment."

(Kodwo Eshun, *More brilliant than the sun*, 1998)

Flesh+Prosthesis #1-2 קשורות קשר הדוק ליצירה האלקטרונית בשמונה ערוצים *Hybridae* משנת 2012. ביצירה זאת יישמתי טכניקות של עיבוד סאונד דיגיטלי (המבוססות על עקרונות של פידבק) על סדרה של דגימות כינור, כדי ליצור גוף צליל היברידי, ששוכן באופן קבוע אזורים שונים בספקטרום שבין הפיסיקלי (דגימות כינור שניתן לזהותן בבירור) לדיגיטלי (בעקבות עיבוד דיגיטלי עמוק). בעקבות זאת השתמשתי ב-*Hybridae* כנקודת מוצא ל-*Flesh+Prosthesis #1*. התכוונתי ליצור בה גוף היפר-היברידי, על ידי הוספת שכבות אינסטרומנטליות ואלקטרוניות לגרסה מקוצרת מאוד וערוכה מחדש של *Hybridae*, במטרה ליצור גוף היברידי רב-ממדי, הדומה במידה מסוימת לגופי-המטא (meta-bodies) הרב-ממדיים שנעשינו אנחנו בעצמנו.

Flesh+Prosthesis #1-2 נכתבו עבור חבריי ב"אנסמבל ניקל" ומוקדשות להם.

(ס"פ; תרגום: יובל שקד)

רפאל סנדו (Raphaël Cendo): *Faction* לגיטרה חשמלית, לכלי-נקישה ולפסנתר (2011)

ביצירה, גוני-צלילים ואנרגיות נובעים מן הכוונה להמשיך מעבר לפעולה של הפקת הצליל וליצור טקס פולחני של מחוות ושל חריגה מסוימת ממידות טבעיות. חיקויי המחוות שוכנים בלב הפרויקט. הנגנים מתחרים באופן קיצוני בבניית גלים מתכתיים מרובים, צלילים מורכבים, כאמצעי לטרנסצנדנציה של ההווה.

היצירה מוקדשת לירון דויטש ולאנסמבל ניקל.

(ר"ס; תרגום: יובל שקד)

סטפן פרינס: *Fremdkörper #2* לסקסופון, לכלי-נקישה, לפסנתר ולאמצעים אלקטרוניים (2010)

לפי מדענים, נגיע לנקודה המכונה 'יחידות' (singularity) בזמן כלשהו בין 2030 ל-2040. כשנגיע אליה, ניתן יהיה להעלות את שאלת האבחנה בין גוף להרחבות הטכנולוגיות שלו. המחזור *Fremdkörper* (גוף זר), שיש בו כעת שלוש יצירות לאנסמבלים שונים עם אלקטרוניקה חיה, מתרכז בשאלה כיצד משפיעה טכנולוגיה על הקיום האנושי ברמה יסודית ההולכת ומתגברת. ביצירות אלה לא נתפסים הגוף או ההרחבות הטכנולוגיות שלו כ'גוף זר', אלא הם נראים כ'גוף זר' זה ביחס לזה. בהקשר גופני, הטכנולוגיה היא גוף זר, בעוד שבהקשר טכנולוגי הגוף הוא 'גוף זר'. בכל היצירות הללו ניתן למצוא שינויי הקשרים אחדים ממין זה. הרעיון של גוף זר מצוי גם בכמה רמות אחרות. כמובן, גם בכלי הנגינה ניתן לראות גופים זרים, מה גם שאני משתמש בחפצים יומיומיים (גופים זרים, כפי שהם מוגדרים על ידי מדעני רפואה) המוכנסים לתוך הכלים או מוצמדים אליהם. אפילו הצלילים האלקטרוניים מציגים דרגות שונות של קיום כגופים זרים, על פי ההקשר. ב-*Fremdkörper #1* כל הצלילים האלקטרוניים נגזרים במשרין מן הצלילים האינסטרומנטליים. לעומת זאת, ב-*Fremdkörper #2* אני משתמש בצלילים אלקטרוניים המופקים בטכניקות אנאלוגיות בלי כל ערבול (analog no-input-mixing) ובקובצי שמע פגומים שנמצאו באינטרנט. ב-*Fremdkörper #3* (עם מייקל ג'קסון), כל הצלילים האלקטרוניים מופקים על ידי שימוש בטכניקות עיבוד דיגיטליות על הקדמות אחדות לשירים של מייקל ג'קסון.

(ס"פ; תרגום: יובל שקד)

ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis): P.S. לסקסופון סולו (2010)

סטפן פרינס: *Piano Hero #1* לכלי-מקלדת, לאמצעים אלקטרוניים ולווידאו (2012)

"Immersion is the state of consciousness where an immersant's awareness of physical self is diminished or lost by being surrounded in an engrossing total environment, often artificial. This mental state is frequently accompanied with spatial excess, intense focus, a distorted sense of time, and effortless action."
(Wikipedia)

"If something startles the player out of immersion and into reality, out of illusion and into insight, then we have a moment of arrest remarkably similar to the instant when an antibody latches onto a virus. Suddenly, a shift in the system (immunological or ideological) occurs, and nothing remains the same."
(J. Blais, J. Ippolito, *At the Edge of Art*, London: Thames & Hudson, 2006, p.58.)

פסנתר הכנף ה"מודרני" ששוכלל לדרגת שלמות במאה ה-19 מורכב ממקלדת, מיתרי מתכת ומנגנון גאוני של פטישים ועמעמים המשרת את ההעברה משרירי הפסנתרן אל המיתרים. גוף העץ של הפסנתר מגביר את תנודות המיתרים בעקבות הקשת הפטישים עליהם. ב-*Piano Hero* תצורה זאת "מעודכנת" ומוצבת בהקשר של ימינו, תוך שימוש בכמה חפצי אמנות טיפוסיים של המאה ה-21: המקלדת היא עכשיו אלקטרונית, המחשב משמש כמנגנון ההעברה, ועל המיתרים מנגן פסנתרן וירטואלי – האוואטאר (avatar) של פסנתרן בשר ודם היושב על הבימה – ואת מקום תיבת התהודה של עץ ממלא מערך של רמקולים אלקטרו-מכאניים.

אלא שלא רק הפסנתר מוצב בהקשר חדש. מנגנוני ה"התבוננות", כפי שהיא מתבצעת על ידי הקהל, מוכנסים אף הם למשוואה. פעולת ה"התבוננות" עברה שינוי קיצוני של משמעותה בחברה שעוקבים אחריה (being monitored) יותר ויותר, אם על ידי מיליוני מצלמות האבטחה במקומות ציבוריים, רשת של לוויינים הקבועים בחלל ויכולים להתמקד בממדי אדם, או המרשתת (אינטרנט), אשר מיליוני סרטוני וידאו שנעשו בבתים נשלחים אליה ונצפים על ידי מיליוני צופים עלומים.

Piano Hero #1 הוא נקודת האפס של המחזור *Piano Hero*: הפסנתרן נעשה למפעיל גרידא בעולם של ביטים (bits) ובייטים (bytes). מ-*Piano Hero #2* ואילך, פסנתר הכנף (שנעשה "גוף זר" בעקבות שינוי ההקשר ב-*Piano Hero #1*) נכנס למשחק, כדי לבטא במלואו את המתח בין הממשי לוורטואלי, בין האנושי למכאני, בין העבר להווה. אני מתכנן עוד פרקים במחזור זה, והם ייווצרו בשנים הבאות.

(ס"פ; תרגום: יובל שקד)

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas):

אורובורוס (Ouroboros) – סטרוקטורה מעגלית ומחזור של חומר במוסיקה שלי

אציג את המחשבה המוסיקלית שלי, על התפתחותה ומוקדי העניין שלה. אופייני לעבודתי החיפוש המתמיד אחר מבנה מעגלי ומחזור של חומר. אורובורוס הוא סמל מעגלי המציג נחש לועס את זנבו הוא. עם יצירותיי נמנית קומפוזיציה לאנסמבל שזאת כותרתה.

יעל ברולסקי, כינור; עודד גייצהאלס, כלי-נקישה

יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis): *Rebonds b* לכלי-נקישה (1987/88)דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura): *Fluid Calligraphy* לכינור ולוויידאו (2010)פייר בולז (Pierre Boulez): *Anthèmes* לכינור (1991)וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar): *Corporel*? לנגן כלי-נקישה על גופו הוא (1985)

*** הפסקה ***

כרמל רז: אלתור לכינור (2007)

לוצינו בריו (Luciano Berio): *סקוונצה VIII* לכינור (1976/77)יאניס קסנאקיס: *Rebonds a* לכלי-נקישה (1987/88)יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis): *Rebonds b* לכלי-נקישה (1987/88)

ליצירה שני חלקים, a ו-b, וסדר נגינתם לא נקבע באופן מחייב על ידי המלחין. בחלק a משמשים שני בנוגוס, שלושה תופי טום-טום ושני תופי בס; בחלק b – שני בנוגוס, טומבה (tumba), טום-טום אחד, שני תופי בס וחמש תיבות עץ (wood blocks). היצירה חוברה עבור סילביו גואלדה (Sylvio Gualda), בוצעה על ידו לראשונה ונעשתה עד מהרה לאחת מן היצירות הקאנוניות ברפרטואר המודרני לכלי-נקישה. היא מציבה קשיים עצומים לפני מבצעה. הניסיונות והמאמץ להתגבר עליהם ולמלא בדיוק מרבי את הוראות הנגינה הניב במהלך השנים קשת רחבה של פתרונות מוסיקליים-ביצועיים.

קסנאקיס עסק רבות וממושכות בחקר הפעמה, בין היתר בסדרה של יצירות לכלי-נקישה שחיבר במהלך שנות השמונים. להבדיל מיצירות אחרות, *Rebonds* חפה מממד דרמטי. בבניית צורתה משמשים פעמה, מחזוריות (periodicity), חזרות, הכפלות, התרחשויות חוזרות וחיכויים (מדויקים לגמרי ומקורבים). האירועים הריתמיים ביצירה ערוכים בשדה מתח שבין שלושה זוגות של קטבים: סדר ואי-סדר, פריודיות מינימלית וא-פריודיות, רצף והיעדר רצף.

(יובל שקד)

דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura): *Fluid Calligraphy* לכינור ולווידאו (2010)

המלחין מציע ביצירה מחקר אקוסטי של קליגרפיה ומשתמש בקשת שבידי הכנר כאילו הייתה מברשת צבע בידי קליגרף. באמנות הבודהיסטית היטסוסנדו (Hitzusendo), השאיפה העליונה היא שהמוח ישחרר את הגוף ליצור במצב של הרמוניה ויופי. כדי להשיג state of mind זה יש לעמוד (endured) בשנות מאמץ רבות. בסופו של דבר, הקליגרף יתוגמל בתחושת שחרור, כאשר העט ינוע על פני משטח הרישום בזרז ובשטף.

הפיסוק וההטעמות ביצירה אינם עוקבים אחרי הקו המלודי, ואליהם מעבירים את החיכוך ההססני של המברשת בנייר או, במובן עמוק יותר, מוסרים את shackles של הקיום האנושי, המכשילים לעתים מזומנות כל כך טרנסצנדנציה רוחנית. חוסר ההתאמה בין חזונו של המלחין לבין המאזין היחיד מחודד על ידי הווידאו המלווה, שיצר טומויה יאמאגוצ'י (Tomoya Yamaguchi). במקום משיחות מכחול זורמות הוא שומע אורכי גלים, צליל של רדיו מימים עברו, לפעמים זורם ולפעמים מקוטע.

(Miranda Jackson; תרגום: יובל שקד)

פיר בולז (Pierre Boulez): *Anthèmes* לכינור (1991)

היצירה מייצגת נאמנה את חתירתו האופיינית של בולז לאורגניות מוטיבית. כותרתה רומזת להמנונים (anthems) סטרופיים במונודיה של ימי הביניים, כמו גם לרעיון של מוסיקה 'בנושאים' (en themes) מסוימים. בראש כל אחת משש חטיבותיה של היצירה עומד מעין 'אות' – בדרך כלל בנגינת פלאז'ולט ובגליסאנדו. הפתיח הפרגמנטארי של היצירה לקוחה מתפקיד הכינור של בקומפוזיציה *explosant fixe ...* מאת בולז, בגרסתה משנת 1972. פתיח זה מורכב מחמש מחוות, וכל אחת מהן מהווה דגם בבניית הצורה של היצירה השלמה. בחטיבה הראשונה מופיעות שלוש המחוות הראשונות בלבד, בתצורות שונות; החטיבה השנייה ביצירה מנוגנת כולה בפיציקאטו (המחווה החמישית בפתיח); הד מצומצם של החטיבה השלישית הוא החטיבה החמישית; בחטיבה הרביעית מושלכת המחווה הראשונה מן הפתיח על קווי מתאר צורניים שנגזרו מן המחווה השלישית; החטיבה השישית – תלת-חלקית בעצמה – נרחבת למדי, ומהווה כחצי מן היצירה כולה.

ב-1997 יצר בולז על בסיס *Anthèmes* את *Anthèmes 2* לכינור ולאמצעים אלקטרוניים.

(יובל שקד)

וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar): *Corporel*? לגן כלי-נקישה על גופו הוא (1985)

פירושה המילולי של כותרת היצירה *Corporel* הוא 'גשמי' או 'גופני'. פלג גופו העליון של הנגן עירום והוא נדרש להשתמש בגופו ככלי נגינה. פעולות נראות והתרחשויות נשמעות משמשות בערבובייה בתיאטרון-מוסיקה אותנטי, המכוון למומנטים של שיגעון, עינוי, ספונטניות ועוד. בעוד שבאופן מסורתי יש נטייה לדמות הפקת צלילים מכלי נגינה להתנהגות אנושית ('הפסנתר מזמר'), ביצירה זאת מופיע הגוף ככלי לכל דבר, מופשט כפשוטו ובאופן מטאפורי מכסותו הציוויליזטורית. בכך נבחנים יחסי סובייקט/אובייקט, ובעיקר הגישה המקובלת אליהם.

(יובל שקד)

כרמל רז: אלתור לכינור (2007)

אלתור היא יצירה המפגישה קומפוזיציה ואימפרוביזציה. באמצעות שימוש בתווים כתובים, מנסה היצירה להתחקות אודות התהליכים המוסיקליים המתרחשים באלתור. למבצע של היצירה יש חופש מסוים בבחירת המשכים והתזמונים של הג'סטות המוסיקליות ובאופן זה הוא הופך לשותף פעיל ביצירה.

(כ"ר)

לוצ'ינו בריו (Luciano Berio): סקוונצה VIII לכינור (1976/77)

בסדרה בת 14 יצירות לכלי נגינה סולניים, סקוונצה, שחיבר בשנים 1958-2002, הרחיב בריו מאוד את הרפרטואר ממין זה. היצירות משקפות את רעיונותיו האסתטיים ואת טכניקות הקומפוזיציה שנקט, ומבטאות תפיסה חדשה של וירטואוזיות. כותרת היצירות מכוונת לכך שבכל אחת מהן נגזרים התפקודים המוסיקליים המאפיינים מרצף (sequence) מסוים של שדות הרמוניים.

בסקוונצה VIII עוברים כחוט השני הגבהים לה וסי. הם מעוטרים ומורחבים באמצעות פיגורציות צליליות מהירות, מרווחים ("כפולים") ואקורדים בני ארבעה גובהי-צליל, וכתוצאה מכך מושג רושם של פוליפוניה. בחלקה השני של היצירה מורשה הנגן לחזור כרצונו על שישה מקטעים (המתאפיינים בנגינת סטאקטו של צלילים קצרצרים), ולצרפם זה לזה כראות עיניו.

(יובל שקד)

יום שני, 19.5.2014

הרצאה

12:15-13:45, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

סטפן פרינס:

Composing (with) technology

My artistic output in the last eight years has been centered on using new technologies to investigate the tension and connection between the digital and physical realm, and to relate with and reflect on the world we inhabit, in which the real and the virtual have completely collided to create a hybrid cross-reality. I will illustrate this through several recent compositions.

ראובן סרוסי, גיטרה – "מוסיקה לגיטרה בחמישים השנים האחרונות"

בנג'מין בריטן (Benjamin Britten): *Nocturnal*, בעקבות ג'ון דאולנד, אופ' 70 (1963)
 יאיר קלרטג: *התבדרות הסדרה ההרמונית* (*Divérgence de la série harmonique*) לגיטרה סולו (2013)
 טריסטן מיראי (Tristan Murail): *Tellur* לגיטרה (1977)
 חוזה מריה סאנצ'ס-ורדו (José María Sánchez-Verdú): *Lux ex tenebris: Goya Zyklus* (2009)
 אבל ארליך: *זה ילך?*, סוויטה קטנה בארבעה פרקים (1985)

בנג'מין בריטן (Benjamin Britten): *Nocturnal*, בעקבות ג'ון דאולנד, אופ' 70 (1963)

היצירה כתובה כרצף של גרסאות מעוותות (וריאציות?) לשיר, המופיע בסיום, *בואי, שינה כבדה* (*Come, heavy sleep*), מתוך ספר השירים הראשון של דאולנד. השיר – טקסט מלא הנגדות והפרזות ("נפשי אשר בחייה גוועת"; "בואי, שינה כבדה, התגלמותו האמיתית של המוות" וכדומה) – הביא את המלחין להתחקות אחר שיטה זו ולתאר את מצבי הרוח בלילה חסר השינה בעזרת הצגות מעוותות, כל אחת בדרכה, ללחן המקורי של דאולנד.

רצף הפרקים, המחוברים זה לזה והמקיימים כל אחד ייצוג שלם של השיר המקורי, מצייר תהליך פסיכולוגי רצוף ואמין המסתיים בהצללות העתיקות והמפויסות של שירו של דאולנד. לפניו וכפרק נרחב המוביל לסיום זה, מופיעה פסקליה בעלת בס חוזר עיקש ואובססיבי: חזרתו המנותקת מהקשר וחידתו מקבלים את הסברם בסיום, כאשר מתגלה שזהו מוטיב הלאוטה המלווה את המשפט הפותח של שירו של דאולנד. האם זהו בוקר של יום חדש או שמא רק עכשיו החל החלום?

(ר' סרוסי)

יאיר קלרטג: *התבדרות הסדרה ההרמונית* (*Divérgence de la série harmonique*) לגיטרה סולו (2013)

היצירה נכתבה ב-2013 והוזמנה כיצירת חובה לתחרות הבינלאומית בגיטרה ע"ש ביאזיני (Biasini) אשר נערכה לפני חודשים אחדים בבאזל, שווייץ. ביצירה זו, העוסקת בגיטרה כמקור צליל עשיר ומהדהד, מנסה המלחין לבנות תהליכים בעקבות עקרונות רציפים בעולם הצלילי. עקרונות אלה הם רציפות הצלילים העיליים המושמעים כבר בתחילתה (כצלילים עיליים של הטונים היסודיים מי ולה), רציפות "זולגת" מלודית והרמונית, תבניות ורציפות כמותית במישור משך הצליל ההולך וגדל או קטן ואחרים. כאשר נדמה שאנו מצליחים לתפוס את הגיונו של תהליך, הוא נקטע או מפנה מקום לאירוע אחר, וגם אותו אנו מנסים מיד לפענח... היצירה עושה שימוש במנעד צלילי מורחב, הן באמצעי צליל וגוון, הן בשימוש במרווחים מיקרוטוניים המוכתבים כבר מאופן כיוון המיתרים המיוחד הנדרש.

(ר' סרוסי)

טריסטן מיראי (Tristan Murail): *Tellur* לגיטרה (1977)

היצירה *Tellur* יוצאת לדרך כהימור: איך ניתן ליצור את הרצף הצלילי ההכרחי ליצירתי על התהליכים, המעברים וההתפתחויות שבה, בכלי נגינה שמפיק בפריטה צלילים קצרצרים? מצאתי את התשובה על ידי שימוש בטכניקת הרזגיאדו (*rasgueado*) של הפלמנקו ואפילו, באופן כללי יותר, על ידי יישום הסגנון והמצלול של פלמנקו. למשל, אופן הטיפול במגע במיתרים (ה-*attacks* של הצלילים) רגיש וזהיר במיוחד: ניתן להפיק ממיתר אחד, בו-זמנית, שתי טקסטורות, המתפתחות בדרכים שונות (על ידי הפרדת הצליל הנקישתי שנגרם על ידי מגע הציפורניים במיתרים – צליל בעל תדירות מוגדרת ונשלטת – מן הצליל שמופק על ידי התהודה של המיתרים בעצמם). כמו כן השתמשתי בקטעים שעוברים בהדרגה מצליל לרעש (עמעום הדרגתי של המיתרים); בהופעה מדורגת של צלילים עיליים; בהדהודים הרמוניים של אקורדים "שטוחים" (*flat*); באצבועים לא שגרתיים של צלילי פלאז'ולט; בטירילים מרובים תוך שימוש בשתי הידיים; ועוד ועוד. *Tellur* היא דוגמה טיפוסית ליצירה שתכנה נגזר במהותו מחומר צלילי שמסופק על ידי כלי הנגינה בעצמו – גם אם הכלי 'נמתח' ונעשה בו שימוש בדרך שמכפילה אותו לדרישות הסגנון. כך יש פעולת גומלין שלמה בין החומר הבסיסי לסגנון החומרי. הגיטרה מכוננת בדרך מיוחדת, המאפשרת לעשות שימוש באקורדים ובנוסחי רזגיאדו תוך התחמקות מן המערך הבלתי נמנע מי-לה-רה-סול-סי-מי.

(ט"מ; תרגום: יובל שקד)

חוזיה מריה סאנצ'ס-ורדו (José María Sánchez-Verdú): *Lux ex tenebris: Goya Zyklus* (2009)

היצירה *Lux ex tenebris: Goya-Zyklus* הושלמה ב-2009 על בסיס שלושה קפריסים (*Tres caprichos*) לגיטרה סולו (מן השנים 2003-2005). חוץ מהקפריסים כלולים במחזור "פירושים" להדפסים של הצייר גויה, לגיטרה ולצ'לו ולקלרנית, לגיטרה, לכינור, לוויולה ולצ'לו. לדברי המלחין:

"מזה כמה שנים אני מפתח פרויקט סביב הגיטרה, עם הנגן היקר והנערץ יורגן רוק (Jürgen Ruck). לא אסתיר את אהבתי לכלי הזה. קטלוג יצירותיי מגלה כמה פעמים הלחנתי עבורו. הפרספקטיבות השונות בתפיסת ההאזנה הבסיסית ובתפיסת המרחב שבהאזנה יוצרות שדה רחב, ובו המחזור מתרחש. הערמות זה על גבי זה של טמפי שונים (או לחילופין, הבאתם לסירוגין בחילופים בוטים) וחומרים מנוגדים במיוחד, המשקפים בצורה מסוימת את הקונטרסטים העצומים ביצירותיו של גויה, המשמשות כנקודות התייחסות פואטיות, כדימויים אינטלקטואליים וכאסוציאציות פלאסטיות."

(ר' סרוסי)

אבל ארליך: *זה ילך?*, סוויטה קטנה בארבעה פרקים (1985)

מנקודת המוצא שלו במחוות מלו-ריתמיות, המגובשות באופן ברור כדיבור, מפתח אבל ארליך את השיח המוסיקלי שלו באופן אינטואיטיבי, על ידי הסתעפויות (קול אחד צומח ומסתעף לקולות אחדים, והם נעשים אוטונומיים); על ידי וריאציה ריתמית של חומר מלודי אחד, כך שמשמעותו הפסיכולוגית משתנה; ובאמצעות אפקטים דרמטיים והומוריסטיים שמקורם ביחסים פשוטים של גובה צליל ומקצב בקולות השונים.

בקטע הראשון ניכרת בבירור הסתעפות של ג'סטה יחידה ל-quasi imbroglia, מצב של עימות שבסופו אין פתרון. הקטע השני מתאפיין בגישה שקטה ורפלקטיבית הרבה יותר, וברגישות אקוסטית גדולה. הוא מוביל אל הפרק השלישי – קונטרפונקט סוריאליסטי של מוטיבים חוזרים ונשנים, קופצים ומצטלבים. התחושה של chatter כאוטי, המסתיים עוד לפני שאנחנו מספיקים להבין מה נאמר בוודאי אינה מוליכה שולל. ארליך חותם את היצירה במסה קצרה על קונטרפונקט עוקצני בשני קולות, שנקטע על ידי מוטיב מנותק בן שלוש פעמות. חרף הקרב הקשה בין שני המרכיבים, הבנויים היטב מבחינת צבעי הצליל, המוטיב הוא שמבטא את המילה האחרונה (חסרת המשמעות).

(ר' סרוסי)

17:45-16:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322 **הרצאה**

ראובן סרוסי:

טלור (Tellur) לגיטרה (1977) מאת טריסטן מיראי – דוגמה מוקדמת לתפיסה ה"ספקטראלית" במוסיקה באמצעות כלי לא אופייני

ההרצאה תדון בעקרונות האסתטיים, הפואטיים והטכניים אשר הנחו את המלחינים בזרם המכונה "ספקטראלי" במוסיקה הצרפתית מאמצע שנות ה-70 של המאה העשרים. יצוינו מאפיינים טיפוסיים במוסיקה זו ויישומם והופעתם ביצירה של מיראי. אציג ניתוח אפשרי של היצירה מבחינת התהליך הצורני והתוכן הצלילי שלה ואראה איך מתקיימת אקולוגיה בין כל מרכיביה החומריים על פי תפיסת ה"מעבר בין הספים", מבית מדרשם של הספקטראליסטים ועל פי המחשבה הדקונסטרוקטיבית אשר בוטאה בפילוסופיה הצרפתית של התקופה. בהרצאה תשולב בנגינת קטעים מתוך היצירה להדגמת היישומים הנ"ל וכן להצגת הייחוד בגישה לצליל ולנגינה בגיטרה כפי שהכתיבו תפיסתו וחזונו של מיראי.

19:00-18:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322 **הרצאה**

ד"ר ענבל גוטר (אוניברסיטת חיפה):

החלל המוסיקלי כמארג של צירי ניהוד ביצירותיה של קאיה סאריהו

המלחינה הפינית קאיה סאריהו (Kaija Saariaho) היא אחת הדמויות העכשוויות הבולטות בדור השני של אסכולת ההלחנה הספקטראלית. מעשה ההלחנה של סאריהו ממוקם על הגבול שבין הרמוניה וגוון-צליל ומבוסס על אינטרפולציות של מבני-גוון (timbral structures). היא מפתחת צורות מוסיקליות על בסיס של יחסים משתנים של מרקם וגוון תוך שימוש בעושר של צלילים עיליים. התפיסה הצורנית הזו חומקת מניתוח, משום שתהליך השינוי מגוון ומרקם לצורה אינו נתון מראש. בהרצאה אבקש לבחון את הייחוד של מעשה ההלחנה של סאריהו. אתייחס לשיכוח של המוסיקה של סאריהו לרצף ההתפתחות של סגנון ההלחנה הספקטראלי במאה העשרים ולייחוד של תפיסתה הקומפוזיטורית כפי שהוא בא לידי ביטוי גם בכתביה התיאורטיים. אבקש להציב את החוויה המוסיקלית שמתבקשת מיצירותיה של סאריהו כנגד התזה האקוסמאטית (acousmatic thesis), שמקורה בכתביו של פייר שאפר (Pierre Schaeffer), כדי להדגיש את האיכות האקספרימנטאלית של המוסיקה של סאריהו.

ז'אן-פייר קולו (Jean-Pierre Collot), פסנתר – "טקסטורה"

הקטור פארא (Hèctor Parra): ארבע מיניאטורות (2007)
 הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen): אטיודים 2-9, מתוך 10 אטיודים (1983-1998)
 קלוד דביסי (Claude Debussy): *Des pas sur la neige* (צעדים בשלג; מס' 6) ו-*Ce qu'a vu le vent d'Ouest* (מה שאמרה רוח המערב, מס' 7), מתוך פרלודים, ספר ראשון (1909/10)
 ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas): (*How does the silver cloud s)ou(nd)?*) (2006)
 יובל שקד: עצמאות – התקווה שלי, הומאז' בצורת פרסיפלאז', עם צופר, מתוך אטיודים לפסנתר למתחילים בפוליטיקה (1985)
 קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen): קטע ראשון מתוך השעה השלישית (*Natural durations*, משכים טבעיים) של *Klang* (צליל) – עשרים וארבע השעות של היממה (2005/06)
 יובל שקד: עוד קושייה אחת, עם הקלטת קולו של יוסף טל, מתוך אטיודים לפסנתר למתחילים בפוליטיקה (2008-2010)
 אלכסנדר סקריאבין (Alexandre Scriabin): סונטה מס' 4 בפה דיאז מז'ור, אופ' 30 (1903)

*** הפסקה ***

ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey): *Le tombeau de Messiaen* (קברו של מסיאן), לפסנתר עם סרט מגנטי (1994)
 פביו נידר (Fabio Nieder): *Requiem für einen Namen* (רקוויאם לשם), קנון ראי ב-12 קולות (2010)
 קרלהיינץ שטוקהאוזן: קטע חמישי מתוך *Natural durations* של *Klang* – עשרים וארבע השעות של היממה (2005/06)
 סלבטורה שארינו (Salvatore Sciarrino): סונטה מס' 3 (1987)

הקטור פארא (Hèctor Parra): ארבע מיניאטורות (2007)

היצירה חוברת בקיץ 2007 בהזמנת הקונסרבטוריון העירוני בטאראגונה (Tarragona) עבור תלמידי הפסנתר המתקדמים מקרב אלה שבאמצע לימודיהם. במקום להסתפק בחיבור קטעים פדאגוגיים טהורים, ניסיתי ליישב את עומקו של הצליל האינסטרומנטלי עם סוג של אקספרסיביות עשירה ומעודנת כאחת, אשר תתפתח בכל אחד מארבעת הקטעים בדרך שונה. לפיכך, המיניאטורה הראשונה מתמקדת במהירות ההקשה ובמרחב המשחק המוצע על ידי העושר והשונות של הרגיסטר האמצעי של הפסנתר. לעומת זאת, המיניאטורה השנייה היא כוראל כרומטי לעילא ומתרכזת בהומוגניות של הפקת האקורדים וכן בנגינת לגטו (*legato*) בשתי הידיים ובדושה. המיניאטורה השלישית היא אטיוד קצר במקצב. האפשרויות הקונטרפונקטיות של הצבעים הפסנתרניים השונים לובשות צורה מסביב למוטיב המופיע לסירוגין, צומח וגדל עד שהוא וקורס ונעלם. המיניאטורה האחרונה היא המורכבת ביותר. יש בה משחקי גומלין בין האלמנטים השונים שמאפיינים את יתר שלוש המיניאטורות, עד שהם מגיעים לשיא.

(ה"פ; תרגום: יובל שקד)

הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen): **אטיודים 2-9, מתוך 10 אטיודים (1983-1998)**

Sturm (סערה)	ii
Arabeske (ערבסקה)	iii
Ende (סוף)	iv
Boogie-Woogie	v
For the children (לילדים)	vi
Blues (Dorian) (בלוז [דוריאן])	vii
Rivière d'oubli (נחל השכחה)	viii
Cascades (אשדות)	ix

שבעה האטיודים הראשונים חוברו ב-1983/84 בהזמנת פסטיבל המוסיקה בבורנהולם (Bornholm), לבקשת אמלי מלינג (Amalie Malling) והם מוקדשים לה. מלכתחילה תכננתי שיהיו עשרה אטיודים, אבל את אטיודים 8 ו-9 חיברתי רק ב-1998, בעוד שאטיוד 10 חובר כבר ב-1986. שלושת האטיודים האחרונים מוקדשים לאנה מרי אבילדסקוב (Anne Mari Abildskov). היא ביצעה את המחזור בשלמותה בביצוע בכורה ב-20 בדצמבר 1998 בפסטיבל New Music Odense באקדמיה למוסיקה של פונ (Funen).

מצד אחד, ניתן לראות בקטעים אלה תרגילים של אופי הפסנתר או נשמתו, אם תרצו – הנשמה שנוצרה על ידי כל המוסיקה שנכתבה לכלי זה מילדותו עד היום. לאורך ההיסטוריה שלו התגלו באופן קבוע היבטים חדשים של כלי נגינה מעורר השראה זה, מתוך יחסי הגומלין שבין מלחינים ומבצעים, נגני פסנתר.

בארבעה האטיודים הראשונים, פסנתר הכנף המודרני זוכר את ימי הרומנטיקה שלו – את עולמו של שומאן ואת עולמו של שופן – והם נגלים למבט מזמננו, כסוג של פסיכואנליזה. הכותרות גרמניות: מס' 1, *Traumlied* (שיר חלום); מס' 2, *Sturm* (סערה); מס' 3, *Arabeske* (ערבסקה); מס' 4, *Ende* (סוף) – כרמז לזמן ההרפתקאות ההוא של הפסנתר.

בשלושת האטיודים הבאים – מס' 5, *Boogie-Woogie*; מס' 6, *For the children* (לילדים); מס' 7, *Blues* – נמצאת תקופה אחרת, קרובה יותר לימינו אנו, ותחושת הזמן משתנה בהתאם. הכותרות באנגלית (אמריקנית) והקטעים מכאניים ומקצביים יותר, ואולי קרירים מעט וג'אזיים.

שני האטיודים הבאים נושאים כותרות בצרפתית: מס' 8, *Rivière d'oubli* (נחל השכחה); מס' 9, *Cascades* (אשדות). משתקפים בהם רוח הפסנתר הצרפתי וצליליהם של דביסי וראוול, ממש כפי שמרכיב המים שב ומופיע בכותרות ובאופי של הקטעים.

האטיוד האחרון, מס' 10, נקרא *Le trombe del mattino* (חצוצרות הבוקר), בלשון המדוברת באיטליה, ארץ האור. רוב הכותרות ניתנו רק בעקבות חיבור הקטעים. למשל, אין זאת שהחלטתי לכתוב בוגי-ווגי. הכותרת הגיעה כמחשבה בדיעבד, אחרי שחיברתי את הקטע.

(ה"א; תרגום: יובל שקד)

קלוד דביסי (Claude Debussy): מתוך פרלודים, ספר ראשון (1909/10)

vi Des pas sur la neige (צעדים בשלג)

vii Ce qu'a vu le vent d'Ouest (מה שאמרה רוח המערב)

הפרלוד השישי בספר הפרלודים הראשון מאת דביסי נשען על אמצעים מצומצמים ביותר ומשיג מצלולים מיוחדים על בסיס מקצב קפוא. לפי הנחיותיו של דביסי, למקצב – המיוצג על ידי אפוג'טורה – צריך להיות ערך צלילי של נוף שלג מלאנכולי.

הפרלוד השביעי נדמה כפרק פסנתר תזמורתי מבית מדרשו של ליסט, ונשען על נקודת עוגב מתמשכת.

(יובל שקד)

קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen): קטע ראשון מתוך השעה השלישית (Natural durations, משכים טבעיים) של Klang (צליל) – עשרים וארבע השעות של היממה (2005/06)

שטוקהאוזן שקד על חיבור מחזור הקומפוזיציות צליל מ-2004 עד מותו ב-2007. הוא הספיק להשלים 21 יצירות (שלושה קטעי סולו, דואט אחד, שבע שלישיות, שביעיה אחת, יצירה אלקטרונית אחת, ושמונה יצירות לסולן יחד עם מוסיקה אלקטרונית), מתוך 24 מתוכננות, שכל אחת מהן תייצג שעה אחרת ביממה, על צבעה הטיפוסי הייחודי. השעה השלישית תואמת צבי ירוק-כחול מסוים. היצירות במחזור מבוססות על סדרה בת 24 גובהי צליל המשתרעת על פני שתי אוקטבות (היא סדרת כל המרווחים ששימשה את המלחין ביצירתו Gruppen).

Natürliche Dauern (משכים טבעיים), השעה השלישית, עשויה 24 קטעי פסנתר. התפתחותם הריתמית נשלטת במשרין על ידי משכיהם הטבעיים של הצלילים (הנגן מתבקש להניח לכל צליל או מצלול לדעוך כמעט לגמרי) או, בעקיפין, על ידי דרגות קושי שונות של הנגינה בפסנתר. התיווי של הקטע הראשון פרופורציונאלי.

(יובל שקד)

יובל שקד: עצמאות – התקווה שלי, הומאז' בצורת פרסיפלאז', עם צופר, מתוך אטיודים לפסנתר למתחילים בפוליטיקה (1985)

את עצמאות – התקווה שלי (אבל גם: עצמאות – "התקווה" שלי) לפסנתר עם צופר חיברתי בשביל בתי הבכורה, נבט, ואני רואה בה מוסיקה חינוכית לכל דבר ועניין. לימים נעשתה היצירה פרק במחזור שכותרתו תרגילים לפסנתר למתחילים בפוליטיקה.

מלכתחילה נועדה היצירה לביצוע משני עבריו המיידים של קו פרשת המים שבין יום הזיכרון לחללי צה"ל לבין יום העצמאות, ובתוך כך היא מתערבת במחלוקת רוויית המשקעים בעניין הצמדתם של שני המועדים. כעוקצים משמשים בזאת ההמנון הלאומי, השיר "דודו" מאת אלכסנדר אוריה בוסקוביץ, השיר "כחול ולבן זה צבע שלי" והפטישון הפלאסטי הידוע לשמצה, המזוהה עם חגיגות יום העצמאות. עם התכלותו של האות לחודרניותו הכל-יכולה של השלטון ניכרות במוקד היצירה, בין היתר, שאלות של זהות ציבורית ותרבותית. הגדרת עמדת הידיאלקטית נחתמת, מבחינתי, בשובל-יגון של כישלון – ייקוב הדין את הצופר.

(י"ש)

פביו נידר (Fabio Nieder): *Requiem für einen Namen* (רקוויאם לשם), קנון ראי ב-12 קולות (2010)

הקטע הוא סצנה מתוך היצירה התיאטרלית שלי *Thümmel oder die Verlöschung des Wortes* (תימל או הדעיכה של המילה), ובה "מוותר" תימל על שמו, כלומר נפרד מעולם השמות והמילים ומשתלב בעולם מחוסר שמות. ויקטור פון תימל (Viktor von Thümmel) היה צייר בן טרייסט (Trieste). בעקבות נטייתו לאלכוהוליזם שהה בשנותיו האחרונות, עד מותו ב-1949, בבית חולים לחולי נפש. שם יצר מאות רישומים, בעלי אופי ילדי, המציגים את חלומותיו. אלמנטים מסוימים שבים ומופיעים בהם באופן אובססיבי. כל רישום מתואר במילים. הרישומים הללו הם הבסיס ליצירתי.

בסוף חייו חלם תימל שהוא שוכח את כל המילים שבעולם, כדי להגיע לגן העדן. גן העדן היה גם המקום שבו שתה לשכרה. לא ברור למה בדיוק התכוון, אך מעגל החיים נראה כממשיך להסתובב. היצירה היא הגרסה לפסנתר של המחצית השנייה של הסצנה, בלי השתתפותם של ששת הקולות שבמקור.

(פ"נ; תרגום: יובל שקד)

יובל שקד: *עוד קושייה אחת*, עם הקלטת קולו של יוסף טל, מתוך *אטיודים לפסנתר למתחילים בפוליטיקה* (2010-2008)

בחודש מרס 2007 נכח המלחין יוסף טל, ישוב בכסא גלגלים, בקונצרט שבוצע בו "סדר [פסח] יגור" מאת יהודה שרת, שהיה תלמידו וידידו. שאלה שניסח באותה הזדמנות ממרום גילו וממרום מקום ישיבתו באולם ריגשה אותי והדהדה בי ממושכות. ביקשתי לשגר אותה הלאה, לחללי הציבוריות הישראלית, כדי להטרידה בקושייה, פשוטה כמשמעה, שאין נמצא לה מענה, והיא דוחקת, מתעצמת והרת איומים.

(י"ש)

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas): (How does the silver cloud s)ou(nd?) (2006)

הרעיון ליצירה מגיע מן המחזור הראשון של אורובורוס (Ouroboros). עיניתי עיון קרוב באופי של הפסנתר במחזור. רוב הזמן יש לו תפקיד מלווה או פרשני. הוא ניצב במרחק מסוים מן ההתרחשויות. עניין אותי לשמוע מה יכול היה הפסנתר לומר, אילו ניתן לו. תחילה עבדתי על גרסה לסרט מגנטי ולפסנתר והשתמשתי בחומר המקורי מ-Ouroboros. אולם הפסנתר ביקש להתבטא, ולא רק כתגובה או כהשלמה לשכבת הסרט המגנטי. החלטתי להסתיר את הסרט המגנטי, וליצור דואו שבו צד אחד דובר אל פרטנר מדומה. את דבריו של בן השיח יש לדמיין. חוויה דומה מתרחשת בעת קריאה של שירה עתיקה. מרביתה אינה שלמה. קוראים אז את רסיסי השירה הקיימים, מנחשים את משמעותם, ומשלימים את החסר באמצעות הדמיון. התוכן, המובן והרגש נמצאים בתנועה מתמדת. לעולם אינם זהים. עבדתי על ה"דואו" עד שהבנתי שאיני זקוק עוד לתפקיד הסרט המגנטי. היצירה נעשתה "דואו מדומיין". המרקם של הקטע התמלא בסימני קריאה. משהו בו לעולם אינו מובע לגמרי, או שהוא רק נרמז. זוהי הסיבה למרקם השבור, לניגודים הדינמיים, לאי-רציפויות בדחיסות הטקסטורה, לשתקים הממושכים, וגם לקיטועים ברגעים שניתן לצפות בהם להמשך. הקומפוזיציה היא דבר חי צנוע, בין איחול לאי-העזה, והיא רק הליווי ל-Ouroboros. לכן, רק שתי אותיות מכותרת המחזור, OU, נמצאות חוץ לסוגריים.

(ו"ב; תרגום: יובל שקד)

קרלהיינץ שטוקהאוזן: קטע חמישי מתוך השעה השלישית (Natural durations) של Klang (צליל) – עשרים וארבע השעות של היממה (2005/06)

התיווי של הקטע החמישי מסורתי למדי (משקל, טמפו מוגדר). עם זאת, פרמאטות מורות על השהיה של האקורדים המנוגנים ביד שמאל כמעט עד לדעיכתם הגמורה. דעיכה כזאת אינדיווידואלית, כמובן, לכל מצלול, כך שלא נוצרת כל תחושת משקל.

(יובל שקד)

אלכסנדר סקריאבין (Alexandre Scriabin): סונטה מס' 4 בפה דיאז מז'ור, אופ' 30 (1903)

Andante	i
Prestissimo volando	ii

היצירה חוברה בקיץ 1903 במהירות, בתקופה עמוסה וטעונה בחייו של המלחין, אחרי שעזב את אשתו והתפטר ממשרתו בקונסרבטוריון של מוסקבה. ליצירה שני פרקים קצרים. הפרק הראשון – Andante – מתאפיין במקצבים שובי אוזן. שלושה רעיונות מלודיים מוצגים ומטופלים בו באופן סימולטני. לפרק השני – Prestissimo volando – אופי ריקודי נמרץ והוא מתקדם בעקביות לעבר האקורדים העזים שחותמים אותו.

(יובל שקד)

סלבטורה שארינו (Salvatore Sciarrino): סונטה מס' 3 (1987)

היצירה היא בבחינת מאזן של ניסויים והתנסויות שערך שארינו ביצירות קודמות לפסנתר. הקומפוזיציה ניזונה מהיכרות עם מידע היסטורי בלשני ולוגי. נראה כי ביצירה ניגש שארינו לחומר שניצב בקוטב נגדי לנטייתו ולרגישותו האמנותית והפך אותו לשלו במלוא מובן המילה.

(יובל שקד)

ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey): *Le tombeau de Messiaen* (קברו של מסיאן), לפסנתר עם סרט מגנטי (1994)

היצירה היא מנחה צנועה בתגובה למותו של המלחין אוליבייה מסיאן (Olivier Messiaen), שהיה מופת מוסיקלי ורוחני. הוא היה מעין אב-טיפוס של 'ספקטריסט', שהוקסם מצבעיה של סדרת הצלילים העיליים ועיוותיה ומצא בה משחק אור פריזמאטי. הסרט המגנטי ביצירתי מורכב כולו מצלילי פסנתר המכוון על פי סדרות של צלילים עיליים – 12 גובהי צליל, אחד לכל pitch class. הפסנתר המנגן 'חי' מכוון כיוון מושווה, מצטרף לפסנתר המוקלט ומעוות את הסדרות. הוא לעולם אינו שייך לגמרי לסדרות, ועולם אינו נבדל מהן לחלוטין.

היצירה חוברה עבור פיליפ מיד (Philip Mead) על פי הזמנתו ומוקדשת לו ולג'ייק הארווי טאוונר (Jake Harvey Tavener) אשר נולד עשר שעות לפני שהיצירה הושלמה.

(ג' הארווי; תרגום: יובל שקד)

יום שלישי, 20.5.14

11:45-10:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322 **הרצאה**

ז'אן-פייר קולו:

Is a performer of contemporary music allowed to play rubato?

13:45-12:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322 **הרצאות**

עודד זהבי: *Spiral 1* (1987) מאת צ'ינרי אונג (Chinary Ung)

יובל שקד: *Still*, קונצ'רטו לכינור (2011) מאת רבקה סונדרס (Rebecca Saunders)

פרופ' עודד זהבי (אוניברסיטת חיפה):

Spiral 1 (1987) מאת צ'ינרי אונג (Chinary Ung)

צ'ינארי אונג, יליד קמבודיה שהיגר בתחילת שנות השמונים לארצות-הברית, הוא אחד הקולות המרתקים בשדה המוסיקה הנכתבת כיום באמריקה. סגנונו המוסיקלי משלב טיפול מוטיבי הדוק בתאים מלודיים קטנים ופתוחים (כלומר חסרי כיוניות) עם חשיבה צורנית רחבת היקף. האופן שבו משפיעה המלודיה הפתוחה על הצורה הגדולה בא לידי ביטוי מעניין ב"ספירלות". בכך ובאלמנטים מצלוליים בולטים ביצירתו של אונג תעסוק ההרצאה.

פרופ' יובל שקד (אוניברסיטת חיפה):

Still, קונצ'רטו לכינור (2011) מאת רבקה סונדרס (Rebecca Saunders)

אינטרפרטציה, במובן של פרשנות, מלמדת להתבונן ולהקשיב, לשאול שאלות ולתור אחרי הנסתר, וזאת מתוך אמון בפוטנציאל של היצירה המוסיקלית הנידונה. ההתקרבות אל *Still*, קונצ'רטו לכינור מאת רבקה סונדרס, תישען על בירור טבעם וערכם של מרכיבי היצירה ותחתור לתפוס את היצירה השלמה כיצירה מיוחדת במינה.

רב-שיח

15:45-14:15, המשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט, חדר 322

קומפוזיציה בת-זמננו – דיון בהשתתפות אורחי הכנס והקהל

מנחה: יובל שקד

ביוגרפיות

הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen)

נולד ב-1952 בקופנהגן, דנמרק. למד תחילה (מ-1969) נגינה בקרן, ואחר כך (מ-1970) תיאוריה מוסיקלית וקומפוזיציה. מוריו לקומפוזיציה היו פלה גודמונדסן-הולמגרן (Pelle Gudmundsen-Holmgreen), באקדמיה המלכותית למוסיקה בארהוס (Århus) ופר נרגארד (Per Nørgård) באקדמיה המלכותית הדנית למוסיקה בקופנהגן. כמו כן, למד קומפוזיציה אצל גיירגי ליגטי (György Ligeti). אברהמסן היה חבר ב"קבוצה למוסיקה אלטרנטיבית" ונהוג לשייכו לזרם "הפשטות החדשה" (New Simplicity) הדני. מ-1995 הוא מלמד קומפוזיציה ותזמור באקדמיה המלכותית הדנית למוסיקה. ב-1989 הוענק לו פרס על-שם קרל נילסן (Carl Nielsen) וב-1998 – פרס וילהלם הנסן (Wilhelm Hansen).

אנסמבל ניקל

אנסמבל ניקל נוסד ב-2006 על ידי נגן הגיטרה ירון דויטש ונגן הסקסופונים גן לב. הוא פועל במתכונת של רביעייה קאמרית ובה סקסופון, גיטרה חשמלית, כלי נגישה ופסנתר. ההרכב עוסק בביצוע מוסיקה חדשה. יצירות נכתבות במיוחד בשבילו והוא מבצע בכורות של מלחינים ותיקים וצעירים כאחד (פיליפ אורל, Philippe Hurel, מרק אנדרה, Mark Andre, סיון כהן אליאס, ראובן סרוסי, חיה צ'רנובין ועוד).

קונצרטים של אנסמבל ניקל נערכים בישראל במרכז למוסיקה ע"ש פליציה בלומנטל בתל-אביב ובאוניברסיטת חיפה. האנסמבל השתתף בפסטיבלים למוסיקה חדשה (דונאואשינגן, דארמשטט ועוד); הפיק בשנים האחרונות את "צליל מעודכן" – פסטיבל וקורס קיץ בינלאומי להלחנה ולביצוע של מוסיקה חדשה, ואירח בישראל סולנים ומלחינים מחו"ל.

אבל ארליך

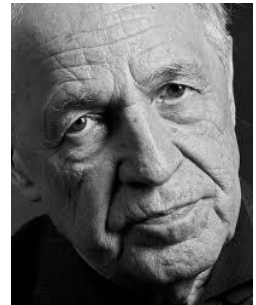
נולד ב-1915 בקראנץ, Cranz, פרוסיה המזרחית. בנעוריו התחנך ארליך בקניגסברג (Königsberg) ובטיליט (Tilsit). כשהיה בן חמש התחיל לנגן בכינור, וכבר ב-1926 חיבר את יצירתו הראשונה – אופרה קומית. אחרי שעמד בבחינות הבגרות נמלט מפני הנאצים לזאגרב (Zagreb), יוגוסלביה. שם למד באקדמיה למוסיקה. בשלהי 1938 נאלץ להמשיך במנוסתו – לאלבניה. בתחילת 1939 הותר לו להגר לארץ-ישראל והוא התיישב בירושלים. עד 1944 למד בקונסרבטוריון הארץ-ישראלי – כינור וקומפוזיציה (אצל שלמה רוזובסקי). בשנים 1940-1953 לימד בקונסרבטוריון הארץ-ישראלי; מ-1944 עד 1948 לימד באקדמיה למוסיקה בירושלים; ב-1948 נמנה עם מייסדי האקדמיה החדשה למוסיקה; בשנים 1952-1954 לימד באקדמיה למוסיקה בתל-אביב; בשנים 1953-1955 במדרשה למורים למוסיקה בתל-אביב; בשנים 1953-1967 בסמינר הקיבוצים באורנים; ולבסוף, 1964-1983 באקדמיה הישראלית למוסיקה על-שם רובין בתל-אביב. ב-1983 פרש לגמלאות, אך עד 1991 המשיך ללמד באקדמיה וכן בחוג למוסיקולוגיה באוניברסיטת בר-אילן. מכלול יצירתו של אבל ארליך מחזיק 3515 יצירות. הוא זכה בפרסים שונים, וביניהם פרס אקו"ם (שמונה פעמים; לאחרונה, ב-1994, על מפעל חייו); פרס ליברסון מטעם איגוד הקומפוזיטורים בישראל (שלוש פעמים); וב-1990 בפרס ראש הממשלה לקומפוזיטורים. בשנת 1972 זכתה יצירתו Arpmusik בפרס-ביצוע מטעם קרן בוזוויל (Boswil) בשווייץ. ב-1997 הוענק לו פרס ישראל. ארליך נפטר בתל-אביב ב-2005.

ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis)

נולד באתונה ב-1945 ומתגורר בפריס משנת 1963. עד 1971 חיבר בטכניקה סריאלית. מאז התרכז ביחסים שבין מוסיקה לטקסט ובין מוסיקה לבימה. ב-1976, בעקבות ייסוד ATEM (סדנת תיאטרון ומוסיקה) החל להתמסר למוסיקה השואבת את השראתה מחיי היומיום ומענייני חברה ומעתיקה אותם אל עולם האבסורד והפואטיקה. בביצוע יצירותיו מעורבים מוסיקאים, זמרים, שחקנים ואמני מולטימדיה. ב-1997 עזב את ATEM, אך התמיד מאז בהתמקדותו בסוג יצירה זה. אפרגיס יוצר גם מוסיקה אינסטרומנטלית ווקאלית, וגם בה משתבצים לפעמים אלמנטים תיאטריים. שמו הולך לפניו גם כמחבר אופרות. ב-2011 הוענק לו פרס על שם מאוריסיו קאגל (Mauricio Kagel).

פייר בולז (Pierre Boulez)

נולד במונטבריסון (Montbrison, חבל לואר, Loire), צרפת, ב-1925. למד אצל מסיאן (Olivier Messiaen) ולייבוביץ (René Leibowitz). ב-1954 ייסד בפריס את סדרת הקונצרטים *Domaine musicale*. בשנים 1955-1967 לימד קומפוזיציה בקורסי הקיץ למוסיקה חדשה בדארמשטט. ב-1958 התמנה למנחה של תזמורת רשות השידור של דרום מערב גרמניה (המערבית). בשנים 1960-1963 לימד קומפוזיציה באקדמיה למוסיקה בבאזל. ב-1966 ניצח לראשונה בפסטיבל ביירוית (Bayreuth), וב-1976 ניצח שם על *טבעת הניבלונגים* מאת ואגנר בשלמותה. בשנים 1971-1975 שימש מנהל מוסיקלי של התזמורת הפילהרמונית של ניו-יורק. מ-1975 ניהל את IRCAM בפריס במשך שנים רבות.

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas)

תצלום: Astrid Ackermann

נולד ב-1972 בוילנה (Vilnius, אז: ברית המועצות), ליטא. למד באקדמיה הליטאית למוסיקה ולתיאטרון (קומפוזיציה אצל ו' בארקאוסקס, Vytautas Barkauskas; ניצוח אצל ל' אבאריס, Lionginas Abarius). המשיך בלימודיו בבית הספר הגבוה למוסיקה בקרלסרוהה (Karlsruhe), גרמניה – קומפוזיציה אצל ו' רים (Wolfgang Rihm) וניצוח אצל א' וייס (Andreas Weiss). ב-1994 וב-1996 השתתף בקורסי הקיץ למוסיקה חדשה בדארמשטט. ב-1996 הוענק לו שם פרס עבור יצירתו *Paska* (אגדה) לפסנתר. בשנים 1994-1997 השתלם בהדרכת פ' אטווש (Peter Eötvös) ומ-1997 בקונסרבטוריון של פריס, אצל ע' נונס (Emmanuel Nunes). בשנים 1999-2000 עבר ב-IRCAM, פריס. כיום, בלטאקס מתגורר בבליה. יצירותיו מבוצעות בפסטיבלים בינלאומיים מרכזיים ועל ידי גופי הביצוע הנודעים באירופה. גם כמנצח עבד עם רבים. בלטאקס זכה במלגות מכובדות שונות (ובניהן מטעם קרן ארנסט פון זימנס, Ernst von Siemens, בשנת 2007). כמו כן הוענק לו פרס קלאודיו אבאדו (Claudio Abbado) הבינלאומי לקומפוזיציה בשנת 2003.

יעל ברולסקי

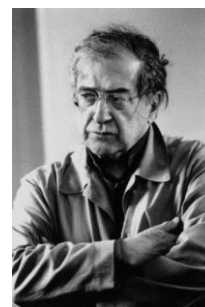

תצלום: חנה אג'אשווילי

מופיעה בקביעות בקונצרטים קאמרליים בישראל ואירופה ובאנסמבלים למוסיקה עכשווית, וביניהם "אנסמבל המאה ה-21". השתתפה בפסטיבל פרו, רולנדסאק; פסטיבל קול המוסיקה בגליל העליון; פסטיבל לוצרן; והופיעה כסולנית עם המנצח פייר בולז, התזמורת הסימפונית של בוכום (Bochum), ריין-רור פילהרמוני (Rhein-Ruhr Philharmonie), הפילהרמונית הישראלית והקאמרה הישראלית ירושלים. הופיעה עם אנסמבלים למוסיקה עכשווית וביניהם אנסמבל אנטרקונטמפורן ומוזיקפבריק (MusikFabrik) והוקלטה לשידורי רדיו בארץ ובאירופה. תלמידתם של חיים טאוב, אריך גרינברג ואיידה בילר (Ida Bieler). זכתה במלגות קרן התרבות

אמריקה-ישראל. סיימה בהצטיינות יתרה את תואר האמן באקדמיה המלכותית בלונדון, בוגרת האקדמיה למוסיקה ע"ש רוברט שומאן בדיסלדורף והשלימה את לימודיה לתואר במוסיקה קאמרית עכשווית באקדמיה למוסיקה בקלן.

לוצ'נו בריו (Luciano Berio)

נולד ב-1925 באונליה (Oneglia), איטליה. ב-1955 ייסד, עם מדרנה (Bruno Maderna), את האולפן למוסיקה אלקטרונית במילאנו ושימש כמנהלו עד 1959. במשך שנים רבות שימש פרופסור לקומפוזיציה בבית הספר למוסיקה ג'וליארד (Juilliard) בניו-יורק. נפטר ב-2003 ברומא.

נקודת המוצא של עבודתו הייתה מוסיקה סריאלית בהמשך למורשת וברן (Anton von Webern). עד מהרה תהקול את מקומו במוקד הקומפוזיציה שלו. בריו חקר את המבע המבוטא באמצעות קול אנוש, על השימוש בשפה, והרחיב מאוד את התחום.

בנג'מין בריטן (Benjamin Britten)

נולד ב-1913 בלווסטופט (Lowestoft), ספולק (Suffolk), אנגליה. למד אצל ברידג' (Frank Bridge) ואיירלנד (John Ireland) ונעשה לאחד הנודעים שבמלחיני המאה העשרים. נפטר באלדבורג (Aldeburgh), ספולק, אנגליה.

חיבר אופרות (*Peter Grimes*, 1945, *Albert Herring*, 1947, *Billy Budd*, 1951, *The turn of the screw*, 1954), מוסיקה לבלט, יצירות לתזמורת (*Simple symphony*, 1934, *קונצ'רטו לכינור*, 1939, *וריאציות על נושא*

מאת פרנק ברידג', 1937, מדריך לבני הנעורים לתזמורת, 1945), מוסיקה קולית (1962, *War Requiem*), מוסיקה קאמרית (ובכלל זה ארבע קביעות כלי-קשת) ועוד.

ענבל גוטר

למדה באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין באוניברסיטת תל-אביב וסיימה את לימודי התואר הראשון והשני בהצטיינות. היא בעלת תואר דוקטור למוסיקה מאוניברסיטת בוסטון, ארה"ב. השתלמה בכיתות אמן באירופה ובארה"ב. הופיעה בקונצרטים בישראל, צרפת וארה"ב והקליטה ל"קול המוסיקה" ולתחנת המוסיקה הקלאסית WCRB בבוסטון, מסצ'וסטס. הופיעה עם אנסמבלים לביצוע מוסיקה בת זמננו בארה"ב, עם תזמורת אוניברסיטת בוסטון ועם אנסמבל המאה ה-21 בניצוחו של ז'ולט נאג'. השתתפה בפסטיבלים בינלאומיים. עם מוריה נמנים פרופ' יונתן זק, פסקל רוזה ופרופ' בנג'מין פסטרנק. ד"ר ענבל גוטר מרצה כיום בחוג למוסיקה באוניברסיטת חיפה. תחומי המחקר שלה קשורים בעיקר למוסיקה מן המאות ה-21 וה-20 וכוללים סוגיות הקשורות בזמן, אקראיות וסדר אצל מלחינים מאסכולת דארמשטט, וביניהם קרלהיינץ שטוקהאוזן.

ולדימיר גורלינסקי (Vladimir Gorlinsky)

נולד במוסקבה ב-1984. ב-2008 השלים את לימודי התואר הראשון בקונסרבטוריון מוסקבה (קומפוזיציה אצל ולדימיר טרנופולסקי, Vladimir Tarnopolski), וכיום הוא מלמד במוסד. השתלם בכיתות אמן בהדרכת מיראי (Tristan Murail), אורל (Philippe Hurel), אנדרייסן (Louis Andriessen), פדינג (Martijn Padding), איירס (Richard Ayres), פוסה (Brice Pauset), פורר (Beat Furrer) ופרניהו (Brian Ferneyhough). ב-2002 זכה

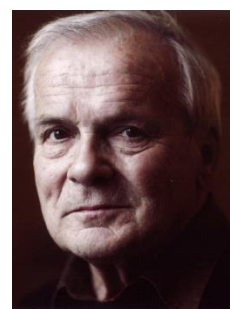
בפרס הראשון בתחרות הקומפוזיציה הבינלאומית על-שם אלפרד שניטקה (Alfred Schnittke) למלחינים צעירים. שני פרסים חשובים אחרים הוענקו לו ב-2007.

עודד גייצהאלס

נולד בקיבוץ שער העמקים ב-1990. למד בקונסרבטוריון קריית-טבעון אצל ג'ניה מייסטרובסקי (חברה בשלישיית לאוניד פטשקה). שירת בצה"ל בלהקה צבאית במעמד של מוסיקאי מצטיין. למד אצל תומר יריב ובבית הספר למוסיקה ע"ש בוכמן-מהטה, אוניברסיטת תל-אביב, אצל אלון בור. זכה בפרס הראשון בתחרות לביצוע מוסיקה בת-זמננו באוניברסיטת תל אביב בשנת 2013. זכה במלגות קרן התרבות אמריקה-ישראל בהצטיינות בשנים 2010-2014. ניגן בקונצרטים בישראל, באירופה, בארצות-הברית, באמריקה הדרומית ובמזרח הרחוק. החל ב-2011 חבר ב"אנסמבל המאה ה-21". בתחום המוסיקה הקלה ניגן והקליט בהפקות שונות, וביניהן של קרן פלס, ערן צור ותכנית הריאליטי The Voice.

וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar)

נולד ב-1934 באנדרני (Anderny), צרפת, להורים ממוצא יוגוסלבי. למד קומפוזיציה אצל לייבוביץ (René Leibowitz) בפריס ואצל בריו (Luciano Berio) בברלין. מ-1968 לימד נגינה בטרומבון וקומפוזיציה בבית הספר הגבוה למוסיקה בקלן (Köln), גרמניה המערבית. החל ב-1975 עבד ב-IRCAM, פריס. מוניתין יצאו לטכניקות הנגינה החדשות בטרומבון שפיתח ולנגינת האימפרוביזציה שלו.

קלוד דביסי (Claude Debussy)

נולד בסנט ז'רמן (Saint-Germain-en-Laye) ב-1862. למד בקונסרבטוריון של פריס וזכה ב-1884 בפרס רומא. בתחילת עבודתו ניכרת זיקתו לרומנטיקה הגרמנית (לשופן מבחינה הרמונית, ולואגנר) והשפעות של מוסיקה רוסית ומן המזרח הרחוק. הסגנון האימפרסיוניסטי שיצר, ניזון מן האסתטיקה של הספרות, השירה והציור (של זמנו) פועל במסגרת הרמוניה שהיא עדיין טונאלית, אולם קישורים מסורתיים מועתקים בה אל ממדים של הבעה חושנית. צבעוניות צליל זורמת ושקופה. ביצירותיו המאוחרות ניכרת מגמה לכתיבה ברורה וחדה, שאלמנטים לינאריים מחוזקים בה. דביסי נפטר בפריס ב-1918.

בין יצירותיו: האופרה פליאס ומליסנדה (*Pellèas et Mélisande*, 1902); פרלוד לאחר הצהריים של הפאון (*Prélude à l'après-midi d'un faune*, 1894); הים (*La mer*, 1905); תמונות (*Images*, 1912).

ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey)

נולד ב-1939 בסאטן קולדפילד (Sutton Coldfield), בוורויקשייר (Warwickshire), בריטניה. כילד שר במקהלה של קולג' סט' מיכאל (St. Michael College) בטנברי (Tunbury), ואחר כך היה חוקר מוסיקה בקולג' סט' ג'ון (St. John College) בקיימברידג' (Cambridge). הוא בעל תוארי דוקטור מאוניברסיטאות גלזגו (Glasgow) וקיימברידג', ולמד באופן פרטי (בעצתו של בנג'מין בריטן, Benjamin Britten) אצל ארווין שטיין (Erwin Stein) והנס קלר (Hans Keller). באמצעותם התוודע מוקדם יחסית לאסכולה של שנברג (Arnold Schönberg). כששימש עמית מחקר באוניברסיטת פרינסטון (Princeton), ארצות-הברית, בשנת 1969/70, היה לו קשר קצר עם המלחין מילטון בביט (Milton Babbitt). בעקבות שהותו בפרינסטון התחזק בגיבוש מטרותיו ביחס למבני

העומק, וזאת כתוצאה ישירה מעיסוקו בניתוח שנקריאני. בולז (Pierre Boulez) הזמין אותו לעבוד ב-IRCAM, וכפועל יוצא יצר שם יצירות אחדות.

ב-1993 הוענק לו הפרס היוקרתי על שם בריטן. ב-1999 פרסם שני ספרים, האחד על על השראה והאחר על רוחניות. באותה שנה ראה אור ספרו של ארנולד ווייטאל (Arnold Whittall) על עבודתו. הארווי לימד כפרופסור באוניברסיטת סטנפורד (Stanford) והוכתר בתואר דוקטור לשם כבוד באוניברסיטת אוקספורד (Imperial College, לונדון) ופרופסור לשם כבוד באוניברסיטת סאסקס (Sussex). הוא נפטר בלויס (Lewes), בריטניה, ב-2012.

עודד זהבי

נולד בירושלים בשנת 1961. סיים את לימודי המוסמך במוסיקה באוניברסיטת פנסילבניה אצל המלחין ג'ורג' קראמב (George Crumb) ואת לימודי הדוקטורט אצל המלחינה שילה סילבר (Sheila Silver). יצירותיו בוצעו על ידי מיטב התזמורות והמנצחים בארץ ובחו"ל, בין היתר באולמות הנודעים ובפסטיבלים החשובים בעולם. זכה במענק כעמית מחקר במכון פרנקל למדעי היהדות באוניברסיטת משיגן ובימים אלו הוא משלים מחקר מקיף על היבטים מוסיקליים-הבעתיים במוסיקה של השופר. כיהן כמלחין בית בתזמורות רבות ויזם והוביל בהן מהלכים שהשפיעו על פני המוסיקה בארץ. בין היתר הזמין יצירות מקוריות ממלחינים ישראליים וקידם פרויקטים הסברתיים וחינוכיים למגוון קהלים. זהבי הוא זוכה פרס ראש הממשלה לקומפוזיציה, פרס ברלאו היוקרתי בארה"ב, פרס אנגל, פרס רוזנבלום לאמנויות הבמה, פרס לנדאו של מפעל הפיס ושני פרסי "נוצת הזהב" של אקו"ם. זכה בתחרויות בינלאומיות להלחנה בספרד ובארה"ב. כתב פסי קול לסרטים, מוסיקה להצגות, למופעי מחול ובימה ושיתף פעולה כמעבד עם דיוויד ברוזה, נורית גלרון, יוסי בנאי, אריק לביא, יואב יצחק, אלי לוזון ואחרים. זהבי הוא עורכם, מעבדם ומפיקם של פרויקטים המתאפיינים בגישה אמנותית לתחומים נבחרים בזמר העברי. זהבי הוא אחראי תחום המוסיקה באנציקלופדיה העברית החדשה וכותב תדיר בביטאונים וכתבי עת. שימש כפרשן ומראיין בית בערוץ התרבות הישראלי, ומגיש תכנית קבועה "לנהגי משאיות" ברשת "קול המוסיקה". לאחרונה השלים שני פרויקטים ייחודיים: היצירה *אדיר ונאור* שבוצעה על ידי זמרי הרוק חמי רודנר ומאיה בליצמן; ו*קונצ'רטו* לארבעה פסנתרים, לתזמורת קאמרית ולמקהלה (עבור אנסמבל "מולטי פיאנו" ו"סולני תל-אביב"). זהבי מכהן כפרופסור מן המניין באוניברסיטת חיפה, בה הקים את החוג למוסיקה. נשוי לקרן, נגנית כלי הקשה ואב לדן וטל.

טריסטן מיראי (Tristan Murail)

נולד ב-1947 בלה-אבר (Le Havre), צרפת. למד בבית הספר הלאומי לשפות אוריינטליות קיימות וקיבל תואר בערבית קלסית ובערבית של המאגר. כמו כן קיבל תואר ראשון במדעי הכלכלה ותואר מטעם המכון ללימודי מדיניות בפריס. בשנת 1967 הצטרף לכיתת הקומפוזיציה של אוליבייה מסיאן (Olivier Messiaen) בקונסרבטוריון של פריס. ב-1971 זכה בפרס ראשון בקומפוזיציה, ובאותה שנה הוענק לו "פרס רומא", כך שבילה שם שנתיים בוילה מדיצי'. באותן שנים פיתח אסתטיקה שבראש מעייניה יצירה של תנועה חובקת של מסות של צליל, נפחים וטקסטורות, בהשפעת עבודותיהם של קסנאקיס, שלסי (Giacinto Scelsi) וליגטי (György Ligeti). עם שובו לפריס ב-1973 חבר למלחינים לוינאס (Michaël Lévinas) וטסייה (Roger Tessier) ויחד ייסדו את אנסמבל L'itinéraire. עד מהרה נעשה האנסמבל מבחינתו למעבדה לחקר הקומפוזיציה האינסטרומנטלית, וכן לשימוש באמצעים אלקטרוניים בביצוע חי ולקומפוזיציה באמצעות מחשבים. ב-1980 השתתף בסדנה של מוסיקת מחשב ב-IRCAM, ולכך נודעה השפעה מכרעת על התפתחותה של יצירתו. בשנים 1991-1997 לימד קומפוזיציה והשתתף בפיתוח תכנת המחשב Patchwork כאמצי קומפוזיטורי. מיראי לימד בקורסי הקיץ בדארמשטט, ברואיומן (Royaumont) ובמרכז אקאנט (Acanthes). מ-1997 עד 2011 פעל כפרופסור לקומפוזיציה באוניברסיטת קולומביה בניו-יורק..

פביו נידר (Fabio Nieder)

נולד ב-1957 בטרייסטה (Trieste). למד בקונסרבטוריון בטרייסטה, ואחר כך קומפוזיציה אצל ויטולד לוטוסלבסקי (Witold Lutoslawski). כפסנתרן ליווה כמה מגדולי הזמרים, ובעקבות זאת פיתח זיקה מיוחדת לשיר האמנותי הגרמני. ב-1983 ייסד את אנסמבל "פלורסטן-יוסביוס" (Florestan-Eusebius) וניצח עליו. כמו כן ניצח על

אנסמבלים בולטים למוסיקה חדשה. החל ב-1997 פיתח ידידות עמוקה עם המלחין לוצ'נו בריו (Luciano Berio). פביו נידר מלמד קומפוזיציה בקונסרבטוריונים באמסטרדם ובטרייסטה ומרצה באקדמיות שונות למוסיקה באירופה (וביניהן בשטוטגרט, Stuttgart, טאלין, Tallin, גראץ, Graz, וליובליאנה, Ljubljana). הוא מתגורר בגרמניה.

חוזה מריה סאנצ'ס-ורדו (José María Sánchez-Verdú)

נולד באלגסירס (Algeciras), ספרד, ב-1968. למד מוסיקולוגיה, ניצוח וקומפוזיציה בקונסרבטוריון במדריד, ויש לו גם תואר במשפטים. למד קומפוזיציה בהדרכת פרנקו דונטוני (Franco Donatoni) בסיינה (Siena), איטליה, והשלים לימודים לתואר שני באקדמיה למוסיקה בפרנקפורט (קומפוזיציה אצל הנס צנדר, Hans Zender). כמנצח עבד עם תזמורות והרכבים שונים ברחבי העולם. כמלחין זכה בפרסים רבים על יצירותיו, וביניהם פרס כריסטובל הלפטר (Cristóbal Halfter) ב-1995; פרס מטעם קרן ארנסט פון זימנס (Ernst von Siemens) במינכן ב-2001; והפרס הלאומי למוסיקה של ספרד ב-2003. משנת 2001 עד 2008 לימד קומפוזיציה באקדמיה למוסיקה על שם רוברט שומן בדיסלדורף (Düsseldorf), ומאז הוא מלמד בקונסרבטוריון למוסיקה של אראגון (Aragón) בסרגוסה (Saragossa).

רפאל סנדו (Raphaël Cendo)

נולד ב-1975 ולמד פסנתר וקומפוזיציה – תחילה ב-Ecole Normale ואחר כך בקונסרבטוריון הלאומי (Conservatoire National Supérieur) בפריס, והשלים ב-2006 את תכנית הלימודים בקומפוזיציה ומוסיקה

אלקטרונית ב-IRCAM. למד קומפוזיציה אצל גוסן (Allain Gaussin), פרניהו (Brian Ferneyhough), רומיטלי (Fausto Romitelli) ומאנורי (Philippe Manoury).

סנדו חיבר יצירות לאנסמבלים בולטים, וביניהם L'itinéraire, התזמורת הלאומית של צרפת, אנסמבל Ensemble Modern-ו Intercontemporain. רבות מיצירותיו בוצעו בפסטיבלים חשובים – מיטו (Mito) במילאנו, הביאנלה של ונציה, מונטפלייה (Montpellier), Voix Nouvelles ברואיומון (Royaumont), Ars Musica בבריסל, Musica בשטראסבורג, Why Note בדיז'ון (Dijon), דונאושנינגן (Donaueschingen) וקורסי הקיץ בדארמשטט (Darmstadt).

ב-2007 הוענק לו פרס Espoir מטעם קרן פרנסיס ומיקה סאלאבר (Salabert) של התזמורת הסימפונית של מונטריאל. החל ב-2008 הוא מלמד קומפוזיציה בקונסרבטוריון של נאנטר (Nanterre). בשנים 2009-2011 התגורר באקדמיה הצרפתית ברומא (וילה מדיצ'י). ב-2011 קיבל את פרס ארווה דיגרדן (Hervé Dugardin) מטעם SACEM (אגודת זכויות היוצרים הצרפתית) וב-2013 את פרס פייר קארדן (Pierre Cardin).

אלכסנדר סקריאבין (Alexandre Scriabin)

נולד במוסקבה ב-1872. בשנים 1888-1892 למד בקונסרבטוריון בעיר הולדתו, ובשנים 1898-1903 לימד בו. בשנים 1904-1910 התגורר בשווייץ ובבריסל, ואז שב למוסקבה. סקריאבין היה מן החשובים והמיוחדים שבמלחינים של תקופת המעבר עתירת המשברים מן הרומנטיקה המאוחרת למודרניזם. יצירותיו לפסנתר נשענות על מורשת שופן ובראמס והשיגו סגנון מיוחד במינו – נועז מבחינה הרמונית, גדוש מבחינה צלילית. שפתו המוסיקלית התזמורתית מקורה בברליוז ובוואגנר, וגם בה השיג ייחוד באמצעות תכניתיות, אשר הושפעה מרעיונות מיסטיים-פילוסופיים. ההרמוניה שלו שוכנת על ספה של האטונליות. "האקורד המיסטי", ששימש אותו ביצירתו המאוחרת, אינו ניתן לפירוש במונחים של הרמוניה פונציונאלית. הוא נפטר במוסקבה ב-1915.

סקריאבין חיבר, בין היתר, שלוש סימפוניות (1899/1900, 1901, 1903/04); שתי פואמות סימפוניות (Le poème de l'extase, 1907-1905, Prométhée, 1910/10 – עם 'פסנתר צבעים'); קונצ'רטו לפסנתר בפה דיאז מינור, (1896/97); עשר סונטות לפסנתר; ויצירות רבות אחרות לפסנתר.

ראובן סרוסי

נולד באורוגוואי בשנת 1959 ועלה ארצה בשנת 1974. היה תלמידים של פרננדו דיאז קינטנה (Fernando Díaz) באורוגוואי, ומנשה בקיש בישראל, והשתלם בכיתות אמן אצל אמנים ידועי שם. ראובן סרוסי הוא אורח תדיר בפסטיבלים ובאירועים מוסיקליים חשובים שונים בארץ ובעולם. הופיע כסולן עם תזמורות ועם אננסמבלים שונים (בין השאר, "אנסמבל מודרן"). במסגרות אלה וברסיטלים ביצע לראשונה בארץ יצירות רבות מאת מלחינים עכשוויים מן העולם כמו גם יצירות רבות פרי עטם של מלחינים ישראלים שרובן הוזמנו ו/או הוקדשו לו. הופיע ברסיטלים בארצות שונות – גרמניה, שווייץ, יוון, אנגליה, אירלנד, גרזיה, ארמניה, בלגיה, מדינות שונות באפריקה, ארצות הברית, ארגנטינה ואורוגוואי – וכן ערך כיתות אמן בברזיל ובספרד.

תקליטור של יצירות מופת מן המאה העשרים לגיטרה בנגינתו הופק בחברה האיטלקית Nuova Era וזכה לביקורות נלהבות. הקליט גם תקליטור עם החלילן ליאור איתן עבור חברת Meridian האנגלית, ובו עיבודיו ליצירות באך, מוצרט, בטהובן ושוברט.

כמלחין זכה בפרסים שונים, ביניהם שני פרסי אקו"ם ב-1992, פרס ראש הממשלה ב-1994 ופרס על מפעל חיים מטעם אקו"ם ב-2012. הוזמן להשתתף בפסטיבלים שונים בעולם וזכה לביצועים ולהקלטות של תזמורות (הפילהרמונית הישראלית, והסימפוניות של ירושלים וחיפה, הקאמרית הקיבוצית) והרכבים למוסיקה עכשווית ונגנים בולטים בארץ; ובעולם – האנסמבלים "מודרן", "אוריול" (Oriol), "ניו-ג'וליאד" (New Juilliard), "קונטיניום" (Continuum), "קוארטטו לטינו-אמריקנו" (Cuarteto latinoamericano), New Music Studio של מוסקבה, "מוזאיק" (Mosaik) ועוד.

ראובן סרוסי מרכז את לימודי הקומפוזיציה בבית-הספר למוסיקה ע"ש בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל-אביב.

הקטור פארא (Hèctor Parra)

נולד ב-1976 בברצלונה. למד בקונסרבטוריון בעיר הולדתו וזכה באותות הצטיינות שונים. מוריו לקומפוזיציה היו דויד פדרוס (David Padros), בריאן פרניהו (Brian Ferneyhough), ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey) ומיכאל ז'ארל (Michael Jarrell) בבית הספר הגבוה למוסיקה בז'נבה. פארא למד קומפוזיציה גם באוניברסיטה של פריז VIII ובקורסים שונים ב-IRCAM וב-CNSMD בליון (Lyon). יצירותיו בוצעו על ידי מיטב המוסיקאים, האנסמבלים והתזמורות ברחבי העולם ובמסגרות נודעות וחשובות. ב-2002 זכה בפרס הקומפוזיציה INAEM. ב-2005 זכה פה אחד בפרס Tremplin מטעם אנסמבל Intercontemporain, פריז, והגיע לגמר בתחרות הקומפוזיציה הבינלאומית Gaudeamus, אמסטרדם. ב-2007 הוא זכה בסן-פרנסיסקו בפרס הבינלאומי למלחינים Earplay לזכר דונלד אירד (Donald Aird).

פארא הוא פרופסור לקומפוזיציה אלקטרו-אקוסטית בקונסרבטוריון סרגוסה (Zaragoza), ספרד, ופרופסור אורח בקונסרבטוריון של האופרה בברצלונה. כמו כן, הוא פעיל כחוקר ב-IRCAM.

דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura)

נולד באוסאקה (Osaka), יפן, ומתגורר במשך יותר מעשרים שנים בבריטניה. למד קומפוזיציה אצל אדווין רוקסבורג (Edwin Roxburgh), דריל רנסוויק (Daryl Runswick) וג'ורג' בנג'מין (George Benjamin). בשעור האחרון זכה בפרסים רבים, וביניהם פרס פסטיבל האדרספילד (Huddersfield) למלחינים צעירים, פרס החברה הפילהרמונית הבריטית, פרס הקומפוזיציה הבינלאומי של וינה, הפרס על-שם פאול הינדמיט (Paul Hindemith) בגרמניה, פרס OTAKA ופרס Akutagawa ביפן. קונצ'רטו לקונטרבס פרי עטו בוצע על ידי הסימפוניטה של

לונדון והתזמורת הסימפונית של ה-BBC ניגנה ב-2013 בנגינת בכורה את יצירתו *אטום*. ב-2012 ראה אור תקליטור ראשון המיוחד כולו ליצירותיו.

סטפן פרינס (Stefan Prins)

תצלום: סטפן פרינס

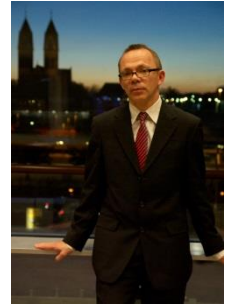
אחרי שהשלים בגיל 23 לימודי הנדסה התחיל סטפן פרינס (יליד 1979, בלגיה) ללמוד פסנתר וקומפוזיציה בקונסרבטוריון הפלמי המלכותי באנטוורפן, בלגיה. את התואר השני קיבל בהצטיינות יתרה. בזמן, בשנים 2004/05, למד טכנולוגיה במוסיקה בקונסרבטוריון המלכותי בבריסל וסונולוגיה בקונסרבטוריון המלכותי בהאג, הולנד. כמו כן למד פילוסופיה של התרבות" פילוסופיה של הטכנולוגיה באוניברסיטת אנטוורפן, השתלם בכיתות אמן אצל חיה צ'רנובין, סטיבן טגסוקי (Steven Tagasuki), אנו פופה (Enno Poppe) וז'ורז' אפרגיס, ובמיוחד השתתף בסדנאות בתחום האלקטרוניקה החיה, בין היתר עם אורם פיננדל (Orm Finnendahl) בבית הספר הגבוה למוסיקה בפרייבורג (Freiburg), גרמניה. מאז ספטמבר 2011 מחלק פרינס את זמנו בין אירופה לארצות-הברית, שם הוא לומד לתואר דוקטור באוניברסיטת הארווארד (Harvard), בהדרכת חיה צ'רנובין.

כמלחין זכה בפרסים חשובים אחדים בבלגיה ומחוצה לה, וביניהם פרס המוסיקה קרניכשטיין (Kranichsteiner Musikpreis) לקומפוזיציה לשנת 2010 (דארמשטט, Darmstadt), מלגת שטאובאך (Staubach) לשנת 2009 (דארמשטט) ופרס הקומפוזיציה הבינלאומי Impulse (גראץ, Graz) לשנת 2009. בשנת 2012 נבחר על ידי האיגוד הבלגי של עיתונאי המוסיקה ל"מלחין השנה הבלגי הצעיר".

סטפן פרינס עובד באינטנסיביות עם אנסמבל נדר (Nadar) כמלחין, כמומחה לאלקטרוניקה חיה וכחבר הוועד המנהל האמנותי. יחד עם תומס אולברכטס (Thomas Olbrechts) ויואכים דוילא (Joachim Devillé) נמנה עם מייסדיו של האנסמבל למוסיקה מאולתרת collectief reFLEXible.

יצירותיו נוגנו ברחבי העולם על ידי מיטב האנסמבלים והמוסיקאים, במסגרות הנודעות ביותר. ב-2012 ראה אור בהוצאת Sub Rosa תקליטור כפול מיצירותיו.

ז'אן-פייר קולו (Jean-Pierre Collot)

תצלום: Klaus Steffen-Holländer

נולד במץ (Metz), צרפת, ולמד אצל ז'אן-קלוד פנטייה (Jean-Claude Pennetier), כריסטיאן איוואלדי (Christian Ivaldi) וז'אן קרנר (Jean Koerner) בקונסרבטוריון (CNSM) בפריס. במהלך לימודיו זכה בשלושה פרסים ראשונים והוכתר כמצטיין בתחומי הנגינה במפסנתר, מוסיקה קאמרית וליווי בפסנתר. השתלם בכיתות אמן במוסקבה. בשנים 1993-1999 פעל במסגרת אנסמבל אנטרקונטמפורן (Intercontemporain). מ-2003 הוא חבר באנסמבל רשרש (recherche). הופיע כסולן עם תזמורות ואנסמבלים רבים, תחת שרביטם של מנצחים נודעים. ז'אן-פייר קולו הדריך כיתות אמן רבות ברחבי העולם. משנת 2006 הוא מתגורר במינכן, גרמניה.

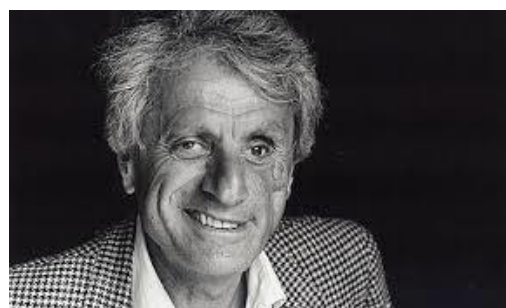
יאיר קלרטג

יאיר קלרטג נולד בישראל ב-1985. הוא החל בלימודי פסנתר בגיל 12 ובלמודי קומפוזיציה בגיל 15. סיים לימודי תואר ראשון במדעי המחשב ובקומפוזיציה עם ראובן סרוסי בבית הספר למוסיקה ע"ש בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל אביב; ותואר שני בקומפוזיציה בבית הספר הגבוה למוסיקה בבאזל עם המלחין האוסטרי גיאורג פרידריך האס (Georg Friedrich Haas). בימים אלו הוא לומד לדוקטורט באוניברסיטת קולומביה בניו יורק. זכה במספר פרסים ומלגות: פרס אירינו ה-31 (יפן); פרס ראשון בתחרות הקומפוזיציה הבינלאומית הראשונה על שם אירנאו סגארה (Ireneu Segarra), ספרד; פרס שני בתחרות הקומפוזיציה הבינלאומית ע"ש הנרי דוטייה (Henri Dutilleux), צרפת; פרס הקהל בתחרות הקומפוזיציה הבינלאומית ע"ש איסאנג יון (Isang Yun), קוריאה הדרומית; מלגת "קלון" מטעם איגוד המלחינים בישראל; פרס אקו"ם ומלגות קרן התרבות אמריקה-ישראל בשנים 2010-2012.

יצירותיו הוזמנו ובוצעו ע"י הרכבים שונים, וביניהם התזמורת הקאמרית של מינכן, טוקיו סינפוניטה, תזמורת הפסטיבל של טונגיאנג (קוריאה הדרומית), אנסמבל פניקס (באזל), אנסמבל פרוטון (ברן), אנסמבל זעפרן (ברלין), אנסמבל מיתר, פרקאדו, וכן על ידי סולנים מאנסבל רשרש (גרמניה) ומאנסמבל איקטוס (בלגיה) והמקהלות (Escolania de Montserrat (ספרד), Les Cris de Paris (צרפת), מקהלת "שחר" ומקהלת "העפרוני".

יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis)

נולד ב-1922 בבראילה (Brăila), רומניה. בשנים 1940-1947 למד ארכיטקטורה באתונה. ב-1949 התחיל בלימודי מוסיקה בפריס (קומפוזיציה אצל הונגר, Arthur Honegger, מיו, Darius Milhaud, ומסייאן, Olivier Messiaen) ובגראוואנו (Gravesano, אצל שרכן, Hermann Scherchen). בשנים 1948-1960 היה עוזרו של הארכיטקט לה קורבוזיה (Le Corbusier). אחר כך פעל כמלחין. ב-1965 קיבל אזרחות צרפתית. ב-1966 ייסד באוניברסיטת סורבון (Sorbonne) בפריס מרכז למוסיקה מתימאטית ואוטומאטית, ומרכז דומה הקים כשנה אחר כך באוניברסיטת אינדיאנה (Indiana) בבלומינגטון (Bloomington), ארצות-הברית. משנת 1955 עשה בעבודת הקומפוזיציה שלו שימוש בעיקר בתהליכים מתימאטיים (תורת ההסתברות – מוסיקה סטוכאסטית, תורת המשחקים, לוגיקה מתימאטית). נפטר ב-2001 בפריס.

כרמל רז

למדה כינור וקומפוזיציה בבית הספר הגבוה למוסיקה על שם הנס אייזלר (Hanns Eisler) בברלין. המשיכה בלימודי התואר השני באוניברסיטת שיקאגו, וכיום היא משלימה דוקטורט בתיאוריה מוסיקלית באוניברסיטת ייל

(Yale). רז כרמל זכתה בפרסים מטעם קרן התרבות אמריקה ישראל, קרנות מלון (Mellon) ווייטינג (Whiting), אגודת המלחינים האמריקנית, והקרן לאמנות עכשווית בניו-יורק.

יצירותיה נוגנו ע"י רביעיות ארדיטי (Arditti), פסיפיקה (Pacifica) ומולינארי (Mollinari) וכן ע"י קאמר-אקדמי פוטסדם (Kammerakademie Potsdam). בישראל ניגנו את יצירותיה אנסמבל מיתר, רביעיית כרמל, אנסמבל מוסיקה נובה ועוד. כרמל רז מרבה להופיע ככנרת ומאלתרת.

סלבטורה שארינו (Salvatore Sciarrino)

נולד ב-1947 בפלרמו (Palermo), איטליה. על פי הכשרתו הוא אוטודידקט, והתחיל להלחין בגיל 12. ב-1962 בוצעה לראשונה יצירה פרי-עטו בפורום פומבי. ב-1969 עבר להתגורר ברומא, וכעבור זמן למילאנו והתחיל ללמד שם בקונסרבטוריון. כיום מתגורר שארינו בצ'יטה די קסטלו (Città di Castello) ליד פרוג'ה (Perugia). הוא מרצה בקונסרבטוריונים בפרוג'ה (Perugia) ובפירנצה ומדריך קורסים מתקדמים שונים.

אלון שב

מוסיקולוג, מלחין ונגן חליליות. יליד חיפה, בוגר האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים (בקומפוזיציה ובחלילית). את לימודי הדוקטורט במוסיקולוגיה עשה בטריניטי קולג' דבלין בנושא "הטכניקה הקומפוזיטורית של הנרי פרסל ביצירותיו המוקדמות". מחקריו בנושא המוסיקה האנגלית של המאה ה-17 (ובפרט יצירתם של דאולנד ושל פרסל) מתפרסמים בכתבי-עת מרכזיים בתחום. בימים אלו הוא משלים כתיבת מונוגרפיה אודות הטריטוריות-הסונטות של פרסל. מרצה בחוג למוסיקה באוניברסיטת חיפה מאז 2012, וכמו-כן מלמד באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים.

תחומי מחקר נוספים המדירים שינה מעיניו הם חקר מקורות ודפוס מוקדם, אנליזה, מוסיקה של קהילות אשכנז במאה ה-19, זמר עברי ורוק מתקדם.

קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen)

נולד במדראת (Mödrath), גרמניה ב-1928. למד, בין היתר, אצל פרנק מרטן (Farnk Martin), מסיאן (Olivier Messiaen) ומיו (Darius Milhaud). החל ב-1953 עבד באולפן האלקטרוני של רשות השידור של מערב גרמניה המערבית (WDR), וב-1963 התמנה למנהלו. בשנים 1963-1968 ניהל את הקורסים למוסיקה חדשה בקלן (Köln). בשנים 1971-1977 לימד קומפוזיציה בבית הספר הגבוה למוסיקה בקלן. נפטר בקירטן (Kürten), גרמניה, ב-2007.

ביצירותיו פיתח שטוקהאוזן דרך קבע עקרונות ורעיונות חדשים ומימש אותם. הוא היה שותף דומיננטי בהתפתחותה של המוסיקה החדשה אחרי מלחמת העולם השנייה. בין יצירותיו קומפוזיציות סריאליות, מוסיקה אלקטרונית, "מוסיקה אינטואיטיבית" ויצירות מוסיקליות-בימתיות. בחיבוריו התיאורטיים הניח יסודות למחשבה המוסיקלית המודרנית.

יובל שקד

תצלום: Jan Jindra

נולד ב-1955 בקבוצת גזר. למד נגינה בגיטרה קלאסית (אצל טליה בורלא ויוסי ירושלמי) ובקלרנית (יעקב אלמוג); באקדמיה למוסיקה על-שם רובין בתל-אביב (קומפוזיציה אצל אבל ארליך וסרג'יו נטרא) ובבית הספר הגבוה למוסיקה בקלן, גרמניה המערבית ("תיאטרון-מוסיקה חדש" אצל מאוריסיו קאגל, Mauricio Kagel). מלמד משנת

1985 במכללת סמינר הקיבוצים. בשנים 1990-1996 שימש עורך הפרסומים של המכון למוסיקה ישראלית ובשנים 2000-2008 ניהל את המרכז למוסיקה יהודית ע"ש פהר ב"בית התפוצות". מלמד בחוג למוסיקה באוניברסיטת חיפה משנת 2000 (מאז 2010 – ראש החוג). לימד סמינר אסתטיקה וניתוח וכן קומפוזיציה בקורסי הקיץ למוסיקה חדשה בדארמשטט, בשנים 2010 ו-2012. חיבר את הספר "מוסיקה מתפתחת" ומאמרים רבים; הפיק תקליטורים רבים וערך את החוברות הנלוות להם. אב לארבעה, סב לנכד אחד, מתגורר בפרדס-חנה.

אסף תלמודי

תצלום: יובל שקד

אסף תלמודי הוא מלחין, מפיק מוסיקה, מתכנת וחוקר בתחומי המוסיקה הקלה והמוסיקה הניסיונית.

ContComp

הרצאות, קונצרטים ורב-שיח בנושא קומפוזיציה בת-זמננו

יום ראשון, 18.5.2014

12:15-13:45 הרצאות

אלון שב: "זמן עתיד אצור בזמן עבר" - עיון באופרה "יוסף ואחיו" (2011) מאת עילם רותם

אסף תלמודי: "אדמכונה אדמנגינה" - האקלינג ביולוגי-טכנולוגי במוסיקה הניסיונית החדשה

14:15-15:45 קונצרט

**אודיטוריום הכט, מגדל אשכול
אנסמבל ניקל**

יצירות מאת ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis), רפאל סנדו (Raphaël Cendo) וסטפן פרינס (Stefan Prins)

16:15-17:45 הרצאה

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas): אורובורוס (Ouroboros) - סטרוקטורה מעגלית ומחזור של חומר במוסיקה שלי

18:15-19:45 קונצרט

יעל ברולסקי, כינור; עודד גיזהאלס, כלי-נקישה
יצירות מאת פייר בולז (Pierre Boulez), לוצ'ינו בריו (Luciano Berio), וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar), דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura), יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis) וכרמל רז

הכניסה חפשיית

יום שני, 19.5.2014

10:15-11:45 הרצאה

סטפן פרינס (Stefan Prins): Composing (with) technology

12:15-13:45 הרצאה

ולדימיר גורלינסקי (Vladimir Gorlinsky): My music

14:15-15:45 קונצרט

ראובן סרוסי, גיטרה - "מוסיקה לגיטרה בחמישים השנים האחרונות"
יצירות מאת אבל ארליך, בנג'מין בריטן (Benjamin Britten), טריסטן מיראי (Tristan Murail), חוזה מריה סאנצ'ס-וירדו (José María Sánchez-Verdú) ויאיר קלרסג

16:15-17:45 הרצאה

ראובן סרוסי:
טלור (Tellur) לגיטרה (1977) מאת טריסטן מיראי - דוגמה מוקדמת לתפיסה ה"ספקטראלית" במוסיקה באמצעות כלי לא אופייני

18:15-19:00 הרצאה

ענבל גוטר: החלל המוסיקלי כמארג של צירי ניגוד ביצירותיה של קאיה סאריהו (Kaija Saariaho)

19:30-21:00 קונצרט

ז'אן-פייר קולו (Jean-Pierre Collot), **פסנתר - "טקסטורה"**
יצירות מאת הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen), ויקינטס בלטאקס, קלוד דביסי (Claude Debussy), ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey), פביו נידר (Fabio Nieder), הקטור פארא (Hector Parra), אלכסנדר סקריאבין (Alexander Scriabin), סלבטורה שארינו (Salvatore Sciarrino), קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen) ויובל שקד

יום שלישי, 20.5.14

10:15-11:45 הרצאה

ז'אן-פייר קולו:

Is a performer of contemporary music allowed to play rubato?

12:15-13:45 הרצאות

עודד זיהבי: Spiral 1 (1987) מאת צ'ינרי אונג (Chinary Ung)

יובל שקד: Still, קונצ'רטו לכינור (2011) מאת רבקה סונדרס (Rebecca Saunders)

14:15-15:45 רב-שיח

קומפוזיציה בת-זמננו - דיון בהשתתפות אורחי הכנס והקהל
מנחה: יובל שקד

Karlheinz Stockhausen

Chinary Ung

Georges Aperghis

אבל ארליך

Hans Abrahamsen

José María Sánchez-Verdú

Salvatore Sciarrino

Vladimir Gorlinsky

Vykintas Baltakas

Rebecca Saunders

Pierre Boulez

יאיר קלרטג

Luciano Berio

Benjamin Britten

כרמל רז

Raphaël Cendo

Kaija Saariaho

Vinko Globokar

Tristan Murail

Stefan Prins

Dai Fujikura

יובל שקד

Alexander Scriabin

Iannis Xenakis

Jonathan Harvey

Claude Debussy

Hèctor Parra

ContComp

הרצאות, קונצרטים ורב-שיח בנושא קומפוזיציה בת-זמננו

יום ראשון, 18.5.2014

12:15-13:45 הרצאות

אלון שב: "זמן עתיד אצור בזמן עבר" - עיון באופרה **יוסף ואחיו** (2011) מאת עילם רותם

אסף תלמודי: "אדמכונה אדמנניה" - האקינג ביולוגי-טכנולוגי במוסיקה הניסיונית החדשה

14:15-15:45 קונצרט

אודיטוריום הכט, מגדל אשכול
אנסמבל ניקל

יצירות מאת ז'ורז' אפרגיס (Georges Aperghis), רפאל סנדו (Raphaël Cendo) וסטפן פרינס (Stefan Prins)

16:15-17:45 הרצאה

ויקינטס בלטאקס (Vyintas Baltakas): אורובורוס (Ouroboros) - סטרוקטורה מעגלית ומחזור של חומר במוסיקה שלי

18:15-19:45 קונצרט

יעל ברולסקי, כינור; עווד גיזהאלס, כלי-נקישה
יצירות מאת פייר בולז (Pierre Boulez), לוצ'נו בריו (Luciano Berio), וינקו גלובוקאר (Vinko Globokar), דאי פוג'יקורה (Dai Fujikura), יאניס קסנאקיס (Iannis Xenakis) וכרמל רז

הכניסה חפשית

יום שני, 19.5.2014

10:15-11:45 הרצאה

סטפן פרינס (Stefan Prins): Composing (with) technology

12:15-13:45 הרצאה

ולדימיר גורלינסקי (Vladimir Gorlinsky): My music

14:15-15:45 קונצרט

ראובן סרוסי, גיטרה - "מוסיקה לגיטרה בחמישים השנים האחרונות"
יצירות מאת אבל ארליך, בנג'מין בריטן (Benjamin Britten), טריסטן מיראי (Tristan Murail), חוזה מריה סאנצ'ס-ורדו (José María Sánchez-Verdú) ויאיר קלרטג

16:15-17:45 הרצאה

ראובן סרוסי:
טלור (Tellur) לגיטרה (1977) מאת טריסטן מיראי - דוגמה מוקדמת לתפיסה ה"ספקטראלית" במוסיקה באמצעות כלי לא אופייני

18:15-19:00 הרצאה

ענבל גוטר: החלל המוסיקלי כמארג של צירי ניגוד ביצירותיה של קאיה סאריהו (Kaija Saariaho)

19:30-21:00 קונצרט

ז'אן-פייר קולו (Jean-Pierre Collot), **פסנתר - "טקסטורה"**
יצירות מאת הנס אברהמסן (Hans Abrahamsen), ויקינטס בלטאקס, קלוד דביסי (Claude Debussy), ג'ונתן הארווי (Jonathan Harvey), פביו נידר (Fabio Nieder), הקטור פארא (Hector Parra), אלכסנדר סקריאבין (Alexander Scriabin), סלבטורה שארינו (Salvatore Sciarrino), קרלהיינץ שטוקהאוזן (Karlheinz Stockhausen) ויובל שקד

יום שלישי, 20.5.14

10:15-11:45 הרצאה

ז'אן-פייר קולו:
Is a performer of contemporary music allowed to play rubato?

12:15-13:45 הרצאות

עווד זהבי: *Spiral 1* (1987) מאת צ'ינרי אונג (Chinary Ung)

יובל שקד: *Still*, קונצ'רטו לכינור (2011) מאת רבקה סונדרס (Rebecca Saunders)

14:15-15:45 רב-שיח

קומפוזיציה בת-זמננו - דיון בהשתתפות
אורחי הכנס והקהל
מנחה: יובל שקד